ПАМ'ЯТАЄМО МИНУЛЕ —
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— БУДУЄМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 193. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 15-го ЖОВТНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, OCTOBER 15, 1975 No. 193. VOL. LXXXII.

УКРАЇНСЬКА БУДІВЛЯ УНС РАДУЄ ДЖЕРЗІ СИТІ, ТУРБУЄ НЮ ЙОРК — ПИШЕ „Н. Й. ТАЙМС"

Ню Йорк, Н. Й. — Новий будинок Українського Народного Союзу „є в центрі уваги майже всіх продавців вартісних паперів в Ню Йорку", — заявив Альберт Гов, директор економічного розвитку міста Джерзі Ситі, Н.Дж., кореспондентові „Ню Йорк Таймсу" Ричардові Фалонові, обширна стаття якого під заголовком „Чи Джерзі Ситі заступить Волл Стріт?" була поміщена на першій сторінці фінансової секції цього щоденника в неділю, 12 жовтня. Стаття ілюстрована шкіцами, мапкою і великим фото Української Будівлі з частинним видом на Ню Йорк, що, — як твердить кореспондент, — є частинною приманою для продавців вартісних паперів в Ню Йорку. Зростаюче зацікавлення рентабельними удогідненнями в цій будівлі, говориться в статті, є заразом турботою міської управи Ню Йорку і радістю властей в Джерзі Ситі. Переломовим в цій ситуації був винайм 15-го і частини 14-го поверху фірмою Віден і Компанія, яка два тижні тому підписала контракт на п'ять років та плянує перенести одну третину своїх працівників до нового будинку УНСоюзу вже в найближчому часі. Головною причиною переносу цієї та інших фірм до Ню Джерзі, сказано в статті, це недавне наложення нових податків на трансакції вартісних паперів міським управлінням Ню Йорку з уваги на скрутну фінансову ситуацію, в якій ця метрополія опинилася. Стаття, обширно переплетана цитатами чільних фінансистів Ню Йорку і Ню Джерзі, кількакратно відкликається на твердження головного предсідника УНСоюзу Иосипа Лисогора, який сказав, що ще три нюйоркські фірми є в стадії кінцевих переговорів в спразі винайму бюр в Українській Будівлі. Вичисляючи деякі від'ємні аспекти Джерзі Ситі, стаття звертає увагу на брак ресторанів в околиці Української Будівлі. Одначе И. Лисогір „має розв'язку і для цієї проблеми", бо Українська Будівля має місце і на склепи і на ресторан. Один з відомих власників ресторанів „вже виявив зацікавлення у винаймі місця" в новому будинку УНСоюзу, твердив И. Лисогір. „Удогіднення будуть" — закінчується стаття твердженням И. Лисогора — нам спершу потрібно людей".

ПОЯВИВСЯ ДРУКОМ МОНУМЕНТАЛЬНИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЗБІРНИК „БУЧАЧЧИНА"

Представники Видавничого Комітету „Бучаччина" під час відвідин в УНС і „Свободі". На фото (зліва): заступник голови Контрольної Комісії В-гого Комітету Тиміш Шевчук (гол. радний „Провидіння"), обласний організатор УНС Василь Оріховський, скарбник В-гого Комітету пані Марія Крижанівська, заступник голови В-чого Комітету мгр Іван Винник (головний контролер УНС), секретар Комітету Володимир Колцьо, головний секретар УНС Володимир Сохан та Христина і д-р Юрій Крижанівські

Уже поважна та вартісна бібліотека наших регіональних збірників збагатилася новим монументальним твором, цим разом історично-мемуарним збірником „Бучач і Бучаччина", що вийшов у виданні Наукового Т-ва ім. Шевченка, як XVII том у серії Український Архів. Редакційну колегію цього 943-сторінкового збірника творили: Михайло Островерха, як головний редактор, Степан Шипилявий — координатор та члени д-р Роман Барановський, Іван Бобик, Іван Боднарук та Петро Рогатинський. Ця монументальна книга появилася завдяки Видавничому Комітетові, що його творили: справжній „душа" цього видання Михайло Крижанівський — голова, мгр Іван Винник і д-р Володимир Соханівський — заступники голови, Володимир Колцьо — секретар, Марія Крижанівська — скарбник і Тарас Баран та мгр Михайло Білоскурський. У збірнику поміщено понад 120 документів, довідок, описів, споминів та подібних матеріялів до історії Бучача та Бучаччини пера 125 авторів, в тому 22-ох відомих науковців і дослідників. Тематично в збірнику охоплено історію та всі ділянки церковного, культурно-освітнього, економічного і суспільно-політичного життя Бучаччини. Доповняють і ожива́люють збірник 330 світлин з цілого Бучацького повіту.

Оказійні примірники цієї монументальної праці запрезентували УНСоюзові і „Свободі" представники Видавничого Комітету, які минулої суботи, 11-го жовтня, відвідали ці установи. При цій нагоді вони подали й деякі додаткові інформації. Виходить, що підготова і випуск цього збірника забрали сім років найбільш наполегливої праці та коштували понад 30.000 долярів. Комітет сподіється, що відомих йому понад 1,200 українських родин з Бучаччини, які живуть у вільному світі, придбають цю найбільш тривку пам'ятку їхньої вужчої батьківщини. В продажу збірник коштує 25.00 долярів, з додатком 75 центів на поштову пересилку. Можна замовляти в Комітеті, звертаючись на адресу членів Комітету: Михайло Крижанівський, 619 Гудсон евеню, Рочестер, Н. Й. 14621; Стефан Шипилявий, 928 Клінтон Стріт, Боффало, Н. Й. 14210 та Іван Винник, 61 Ст. Маркс Плейс, Ню Йорк, Н. Й. 10003; або в книгарні „Свободи".

СЕН. П. ЮЗИК НАЙМЕНОВАНИЙ ПАРЛЯМЕНТАРНИМ ЧЛЕНОМ КАНАДСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ В ОН

Оттава. — Сенатор Павло Юзик візьме участь у 30-ій сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй як член канадської делеґації в ролі офіційного парляментарного обсерватора. На цей пост сен. Юзик був назначений міністром акордонних справ Алланом МекЕкеном, який очолює канадську делеґацію. Сен. Юзик, який минулого місяця брав участь у 21-ій сесії Асамблеї Північно - Атлянтійського пакту (НАТО), буде в Ню Йорку від 20 до 24 жовтня. Спеціяльним завданням сен. Юзика на цій сесії Асамблеї ОН буде приглянутися праці Комісії Людських Прав, яка, згідно з твердженням канадського уряду, не вивязується як слід із своїх завдань з уваги на перешкоди, що їх ставить Совєтський Союз. Під час цьогорічної сесії Асамблеї ОН канадська делеґація плянує представити пропозиції для зміцнення Комісії Людських Прав, які уможливили б її працювати більш ефектовно. Як член канадської делеґації, сен. Юзик рівнож старатиметься поставити справу порушення людських прав в СССР на порядок нарад цьогорічної сесії Асамблеї ОН.

Сенатор Павло Юзик

Палестинська Визвольна Організація відкрила своє бюро в Ню Йорку

Ню Йорк. — Палестинська Визвольна Організація, очолювана Ясіром Арафатом, відкрила в Ню Йорку (101 Парк евеню) своє представництво. Бюро ПВО очолює тепер Зегді Лабіб Терзі, теперішній спостерігач при ОН з рамени цієї Організації. Його заступником є громадянин ЗСА Казан Рахман. Тарзі поінформував кореспондентів, що ледве чи в цьому році Ясір Арафат приїде до ЗСА для виступу на сесії Генеральної Асамблеї ОН, але в скорому часі приїде до Ню Йорку 15-20 представників Палестинської Визвольної Організації, які візьмуть участь в обговоренні палестинської проблеми в ОН.

Совєтські космонавти прибули до ЗСА

Вашінгтон. — В понеділок, 13-го жовтня, два совєтські космонавти, Валерій Кубасов і Алексєй Леонов, які брали участь у спільному американсько - совєтському космічному леті, прибули до ЗСА. Совєтські космонавти, в товаристві американських астронавтів, відвідають в часі свого двотижневого перебування в Америці ряд місцевостей і познайомляться з найновішими технологічними досягненнями американської астронавтики. Совєтських космонавтів прийняв на розмові президент Форд, а опісля вони відбули пресову конференцію.

Українці Трентону підготовляються до етнічного фестивалю

Трентон, Н. Дж. — Громадський Комітет для відзначення 200-річчя Американської Незалежности, який існує при місцевому Відділі УККА, розпочав інтенсивну підготову до етнічного фестивалю, який відбудеться тут в неділю, 19-го жовтня ц. р. о год. 3-ій по полудні в приміщенні „Вор Меморіял Білдінг". У фестивалі візьмуть участь 10 етнічних груп, а українців репрезентуватимуть хор „Молода Україна" під диригентурою проф. В. Третяка, Ансамбль молодих бандуристів з Бавнд Бруку під керівництвом В. Юркетича, Танцювальна група „Чайка" під управою учительки українських народних танків пані Зої Корсунь. В часі концерту відбуватиметься також виставка українського народного мистецтва, що її зорганізував Відділ Союзу Українок Америки в Трентоні. До Громадського Комітету входять: Іван Гафткович — голова, Борис Качуровський — заст. голови, Макар Капаниця — секретар, Мирослава Глушок — зв'язкова, Оксана Третяк, Іван Кравчук, Омелян Коцопей — члени.

Делеґатура УВУ в ЗСА заповідає наукову конференцію в Ню Йорку з участю ректора проф. д-ра В. Яніва

Ню Йорк. — Делеґатура Українського Вільного Університету в ЗСА, яку очолюють проф. д-р Василь Лев, як голова, і д-р Василь Верган, як секретар, та Т-во Алюмнів і Фундація УВУ заповідають, що в суботу, 8-го листопада, тут у приміщенні Пластового Дому при 144 Другій евеню відбудеться наукова конференція - симпозіюм з участю ректора УВУ проф. д-ра Володимира Яніва, який приїжджає до Америки на з'їзд ректорів високих шкіл. Заповіджене симпозіюм буде присвячено творчості і пам'яті Івана Франка. Того самого дня ввечорі передбачені також загальні збори Фундації УВУ. Зголошення участи в конференції - симпозіюмі та евентуально доповіді, як також за дальшими інформаціями слід звертатися на адресу директора Делеґатури, — проф. В. Лева на адресу: W. Lew, Ph. D., 95-26 92nd St., Ozone Park, N. Y. 11416.

Совєтська преса критикує Нобелівську премію для А. Сахарова

Москва. — У п'ятницю, 10 жовтня, совєтське пресове аґенство ТАСС гостро заатакувало академіка-дисидента Андрея Сахарова, який день раніше одержав цьогорічну Нобелівську премію миру, закидаючи Сахорову, що він є людиною, „яка виступає проти власної держави та її мирної політики". Совєтське пресове аґенство також заявило, що особи, які признали Нобелівську премію Сахарову, були зацікавлені не справою миру, а мали зовсім інші наміри. У понеділок, 13 жовтня, ТАСС знову заатакувало Сахарова та Нобелівський комітет, але цим разом цитуючи коментар із західньонімецького лівого журналу „Ді Тат", де сказано, що Нобелівська премія була призначена Сахарову не задля справи миру, а для поширення „холодної війни". Коментар твердить, що „деякі круги" стараються завернути історію назад, зокрема після „успішного закінчення" Европейської Конференції для справи безпеки і співробітництва.

Як відомо, Нобелівський комітет, призначуючи премію Сахарову заявив, що „для нього підставовим принципом є те, що світовий мир не може бути тривалим, якщо він не базований на пошануванні індивідуальної особи в суспільстві". Комітет також заявив, що Сахаров перестерігає проти „фіктивного детанту", базованого тільки на ілюзіях. Сам Сахаров заявив, що надіється, що признання йому Нобелівської премії миру спричиниться до скріплення людських прав у Совєтському Союзі та полегшення долі політичних в'язнів. Він також сказав, що поїде до Осльо, Норвегія, щоб особисто одержати цю нагороду 10-го грудня, але тільки під умовою, що Москва запевнить йому право повернутися до СССР. Західні коментатори твердять, що признання Сахарову премії миру заохотить совєтських дисидентів, послаблених арештами, еміграцією та переслідуванням, продовжувати змагання за людські права в СССР.

В Португалії існує загроза чергової урядової кризи

Лісбона, Португалія. — Виступаючи в понеділок, 13 жовтня ц.р. на радіо і телебаченні, прем'єр Португалії адмірал Жозе Пінгейро де Азеведо перестерігав португальський народ перед черговою політичною і економічною кризою, якщо неспокої в країні, що їх спричинили ліві політичні партії і частина лівих військовиків, не припиняться. Існує загроза, — заявив Азеведо, — що уряд, який ще навіть не розпочав урядування, буде змушений зрезиґнувати. Перед виступом прем'єра в Лісбоні були поширились чутки, що Азеведо проголосить нові заходи ліквідації неспокоїв в країні і нову реформу військових частин, а може навіть номінацію нового шефа генерального штабу армії, який відтяжив би в праці президента Франціска да Коста Гомеза, що займає тепер цей пост. Але прем'єр присвятив найбільше уваги економічним проблемам і закликав португальців до ощадности і „стягнення паска". „Ми мусимо більше продукувати, а менше споживати" — заявив прем'єр Азеведо.

У міжчасі, ліві елементи, тим разом з виразною підтримкою Комуністичної партії і лівих військовиків, повели лобову атаку на уряд Азеведо, домагаючись ліквідації „буржуазного керівництва армією і буржуазних форм правління" та заміни їх особами з-посеред „народних революціонерів". Речник лівих військовиків капітан Альвар Фернандес заявив у виступі по радіо, що теперішньою армією керує каста меншости і цей стан треба обов'язково змінити якнайскоріше, бо в противному випадку Португалія опиниться над берегом громадянської війни.

УСО „Тризуб" у Філядельфії відзначив своє 25-річчя

Філядельфія, Па. — Український Спортовий Осередок „Тризуб", футбольна дружина якого записала одну з найсвітліших сторінок в історії українського спорту в ЗСА, здобуваючи чотири рази футбольний примат цієї країни в 1961, 1962, 1964 і 1966 роках, відмітив 25-ліття свого існування і многогранної активности бенкетом, що відбувся тут в суботу, 11 жовтня, у вщерть виповненій залі української католицької школи св. Иосафата. Близько 500 осіб взяли участь у бенкеті, серед них визначні громадські і політичні діячі, колишні і теперішні активісти УСО „Тризуб" та представники понад 40 крайових і місцевих організацій. Мейор Френк Різзо, хоч і перевантажений різними імпрезами цього вікенду у зв'язку з Днем Колюмба, загостив на бенкет коротко перед його офіційним відкриттям та передав членам управи УСО „Тризуб" спеціяльну пропам'ятну грамоту, в якій відмічено заслуги цього товариства в ділянці спорту не тільки на терені Філядельфії, але й в цілій Америці та на міжнародній арені. Міську управу на бенкеті заступали радний Джозеф Зазичний та суддя Джером Залескі.

Бенкет відкрив теперішній голова УСО „Тризуб" інж. Степан Бриндзей, а

(Закінчення на стор. 4-ій)

У Філядельфії відбудеться День Солідарности з українськими в'язнями в СССР

Філядельфія, Па. — Заходом Комітету Оборони Валентина Мороза тут відбудеться в неділю, 26-го жовтня ц. р. о год. 2-ій по полудні на площі Індепенденс Молл (навпроти Індепенденс Гол) велика українська маніфестація в обороні українських політичних в'язнів в СССР — День солідарности з політичними в'язнями. Український Конґресовий Комітет Америки — Відділ у Філядельфії, окремим зверненням до громади закликає українців цього міста й околиць піддержати цю маніфестацію та допомогти Комітетові в поширенні правди про жорстокі переслідування ув'язнених українських патріотів, що спонукує вільний світ голосніше про них заговорити. „Масовою участю в маніфестації даймо доказ, що доля Валентина Мороза й інших українських в'язнів совєтських тюрем і концтаборів не є для нас байдужою" — говориться в заклику Відділу УККА.

ЛЕМКІВСЬКИЙ З'ЇЗД ПЕРЕОБРАВ Д-РА І. ГВОЗДУ НА ГОЛОВУ СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ, А МИРОНА МИЦЯ НА ГОЛОВУ ООЛ

Йонкерс, Н.Й. (ід) — Д-р Іван Гвозда, професор політичних наук при Обурн Коммюніті Коледж, був переобраний на голову Світової Федерації Лемків, яка відбулася тут в Українському Народному Домі в суботу і неділю, 11 і 12 жовтня.

Рівночасно із світовим з'їздом відбувся 15-ий з'їзд Організації Оборони Лемківщини, на якому переобрано Мирона Мицьо на голову. З'їзд ООЛ відзначував 40-ліття створення цієї організації в ЗСА.

Д-р Іван Гвозда

Д-р Гвозда відкрив наради в суботу рано, а відтак делегати обрали спільну президію для обох з'їздів в складі: д-р Ярослав Падох — голова, інж. Богдан Чайківський — заступник, Іван Блиха і Василь Майкович — секретарі. До почесної президії увійшли: д-р І. Гвозда, Михайло Федак, голова Об'єднання Лемків Канади, ред. Михайло Дзвінка, маестро Михайло Черешньовський та суддя Іван Гонас.

В нарадах взяло участь 47 делегатів від 11 Відділів, десять з яких звітували. Також звітували члени управи: голова М. Мицьо, секретар Петро Гарайда, скарбник Дмитро Кулик, голова товариського суду Іван Хомко, та голова контрольної комісії Василь Майкович.

Після звітів та дискусії, делегати обрали нові керівні органи, до яких увійшли, крім М. Миця ще Дмитро Барна — заступник голови; П. Гарайда, — секретар; Д. Кулик — фінансовий референт; Михайло Шашкевич — організаційний референт; Левко Котляр — культурно-освітній референт; Юрій Ковальчик — допомоговий референт; та Михайло Кавчак, Микола Чрицков'ян, Михайло Фарбанець й Андрій Моряк — члени. До Контрольної комісії увійшли: І. Блиха, голова, Іван Полянський і Мирослав Яворський, члени. Іван Хомко очолює товариський суд, до якого також входять Василь Скомський та Корнель Баб'як.

В суботу увечері 220 осіб взяли участь у бенкеті, яким проводив д-р Я. Падох. Бенкет відкрив голова місцевого Відділу ООЛ Ю. Ковальчик, а о. шамбелян Михайло Федаш провів молитву. Привіт від СФЛ склав д-р І. Гвозда, між рядом привітів від інших українських громадських та братських організацій.

У мистецькій частині взяли участь танцювальний ансамбль осередку СУМА, Капеля бандуристів з Гемпстеду, Н.Й., під мистецьким керівництвом о. Сергія Кіндзерявого - Пастухова, Валя Гвозда, рецитація, та Михайло Халупа, який відспівав низку лемківських пісень.

Під час бенкету відзначено 17 заслужених діячів ООЛ. Нагороди одержали: д-р Михайло Дупра, Теодор Копка, Олекса Роман, Теодор Вислоцький, Іван Неілко, Василь Токарський, Стефан Пельц, Іван Гомза, Петро Рибенський, Юліян Тарнович, Іван Сквіртнянський, І. Гонас, Семен Боднар, Андру Шмідт, Іван Левчик, Петро Пашкевич і Іван Сивик.

На закінчення програми інж. Богдан Геруляк висвітлив декілька прозірок із зразків дерев'яної архітектури в Карпатах.

З'їзд ООЛ закінчився в неділю рано прийняттям резолюцій, в яких ухвалено, щоб новообрана управа видала серію монографій про Лемківщину, подбала про перенесення лемківського музею до більшого осередку українців та щоб управа ООЛ і СФЛ придбали постійне приміщення в Ню Йорку.

Крім д-ра Гвозди, до новообраної управи СФЛ увійшли: Михайло Федак і Мирон Мицьо — заступники голови; мгр Микола Дупляк — секретар; Василь Майкович — скарбник, та Михайло Черешньовський, Л. Котляр і суддя Іван Гонас — члени. До контрольної комісії входять: інж. Б. Чайківський, голова та М. Кавчак й інж. Максим Маслій, члени.

Світовий з'їзд ухвалив, щоб статутова комісія, в складі д-р І. Гвозда, д-р Я. Падох, М. Мицьо і М. Федак приготовили новий статут СФЛ.

Під час дводенних нарад Музей - архів СФЛ, під керівництвом мгра М. Дупляка влаштував виставки лемківських експонатів, книжок ноші та знімок лемківських земель.

ОЛЕКСАНДЕР ВИШНІВСЬКИЙ, ГЕНЕРАЛ АРМІЇ УНР, ПОМЕР У ДЕТРОЙТІ

Детройт, Міч. — В неділю, 12-го жовтня 1975 р. тут помер на 86 році життя, після довготривалої недуги, Олександер Вишнівський, генерал-хорунжий Армії Української Народної Республіки, лицар ордена Залізного Хреста.

Ген. О. Вишнівський народився 12 серпня 1890 р. в с. Заливна, Олександрівського повіту, на Катеринославщині. Був командиром 1-го полку Синьої дивізії в 1918 р., а після її розв'язання став командиром 7-го полку Залізної дивізії. В часі боїв був тричі ранений. На еміграції жив спершу у Варшаві, потім у Німеччині, а після переселення до ЗСА постійно в Детройті. Покійний Генерал був дуже працьовитою людиною, упорядкував матеріяли для історії війська УНРеспубліки, займався підготовою до друку книжки „Третя Залізна дивізія", що вийшла накладом „Червоної Калини" в Ню Йорку в 1971 р., а також видав свою книжку п.з. „Повстанський рух і отаманія", яка появилася друком в 1973 р. в Детройті.

Похоронні відправи відбулися в понеділок і вівторок, 13 і 14-го жовтня ц.р. в похоронному заведенні Бугая, а в середу, 15-го жовтня о год. 9-ій ранку була відправлена заупокійна Служба Божа в церкві св. Андрея (УАПЦ). Тіло покійного Генерала буде поховане на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж. цієї ж середи о год. 4-ій по полудні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" висилати на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі направляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Заслужена нагорода

Найбільш авторитетне і респектоване в світі відзначення, нагороду Нобеля, за труд для справи миру признано в цьому році славному в світі оборонцеві людських прав у рабовласницькому Совєтському Союзі, видатному вченому - фізикові, який свого часу рішально причинився до розвитку совєтської водневої бомби, д-рові Андресві Сахарову. І немає найменшого сумніву, що він собі на це високе відзначення заслужив може більше, ніж хтонебудь досі. Заслужив він собі на це відзначення зокрема в тому сенсі, в якому він його прийняв, заявивши в Москві: „Я думаю, що ця нагорода є не тільки признанням моїх особистих прислуг, але й прислуг тих усіх, які боролися за людські права, за розголос, за свободу переконань, і зокрема для всіх тих, які заплатили за це такою високою ціною, як їхня воля".

У цьому змаганні за мир, базованій на людській гідності та на пошануванні людських прав, за що тепер відзначено Сахарова Нобелівською нагородою, передову ролю відіграли і відіграють сьогодні без сумніву, українці, і українці платять за це ту непомірно високу ціну, про яку згадав Сахаров. Завзяття і витривалість Валентина Мороза, прикладна поведінка та блискучий аналітичний ум Вячеслава Чорновола, терпіння Леоніда Плюща, героїзм їхніх дружин і жінок - політв'язнів Ірини Стасів-Калинець, Ірини Сеник, Ніни Строкатої-Караванської, Стефанії Шабатури, Надії Світличної, — щоб назвати тільки деяких, — є безприкладні. Як же часто власне в їх імені виступав Андрей Сахаров, скільки разів він розмовляв телефоном з представниками Комітету Оборони Валентина Мороза в Торонті чи Вашингтоні, і він, мабуть єдиний у Совєтському Союзі, маючи світову репутацію вченого, міг це робити, не зважаючи на всі шикани совєтських опричників проти нього самого та його родини.

Кому ж більше належиться висока Нобелівська нагорода миру, як власне тим, в імені яких Сахаров її прийняв!

Пересторога на часі

Недавно преса подала до відома, що Департамент оборони розповсюджує аналітичний звіт однієї з розвідчих агенцій, в якому видвигнено твердження, що Совєтський Союз використовує теперішню політику детанту, щоб здобути перевагу над Заходом у всіх ділянках — політичній, мілітарній, технологічній та економічній.

Це твердження не нове. Про це пише преса, про це говорять законодавці і звичайні громадяни ЗСА та інших вільних країн вже протягом кількох останніх років. Однак, звіт, під заголовком „Детант у совєтській стратегії", цікавий тим, що він, згідно з твердженням речників Державного департаменту віддзеркалює погляди секретаря оборони Джеймса Шлесінджера. Це дуже відрадне явище, що такий високий урядовець так правильно оцінив задуми совєтських верховодів, які своі агресивні пляни стараються затаїти безперервною балаканиною про „взаємокорисність" політики детанту. Це тим важливіше, що із совєтським твердженням, що політика детанту нібито приносить користь для обох сторін, погоджується державний секретар Генрі Кіссінджер і до якоїсь міри навіть президент Форд. Звіт розвідчої агенції, з яким погоджується Шлесінджер, явно доказує, що Москва, стараючись відвернути увагу Заходу пропагандою про „взаємокорисність" з детанту, в той самий час прикладає всіх зусиль, щоб розбити союзи західніх держав, довести до зменшення кількости вояків ЗСА і їхніх союзників на терені Европи та в інших частинах світу, але сама постійно збільшує кількість своїх вояків в комуністичних країнах Східньої Европи, постійно збільшує свій військовий бюджет і всіми способами старається здобути політичну, технологічну та економічну перевагу на всіх обширах.

Поширений тепер Департаментом оборони звіт про дійсні пляни совєтських ватажків — це пересторога дуже на часі. Треба відмітити, що протягом останніх кількох місяців в Америці та інших країнах вільного світу вже все одно почало зростати підозріння, що Москва прикриває свої дійсні агресивні пляни пропагандою про „обопільну користь" з політики детанту, але згаданий звіт авторитетно підтверджує ці підозріння. Треба надіятися, що Білий Дім, а зокрема державний секретар Кіссінджер, присвятять належну увагу перестoрогам, поміщеним в цьому звіті. Але крім перестoрог звіт містить також дуже влучну пораду, а саме, щоб під час будь - яких переговорів із совєтами представники ЗСА не вагалися домагатися від Москви таких самих концесій, на які готовий Вашінгтон.

Любов Коленська

ЩО ОБСТОЮЄ АМЕРИКА...

Останніми часами чимраз більше поміж американським народом нуртують питання, які торкаються правопорядку, гуманности і передусім справедливости, питання чи Америка має право й повинна вмішуватися у внутрішнє життя інших країн, коли в них безпідставно переслідуються безневинних людей. Ці проблеми віддзеркалені в американській пресі, а зокрема заторкує їй відомий колюмніст „Ню Йорк Таймсу" Антоні Люіс у трьох статтях „Це ми обстоюємо".

Перша його стаття порушує справу негрів у Родезії, їхньої клясової нерівности, мізерних платень робітників. Друга — охоплює проблеми Чіле, і в цій статті Антоні Люіс завважує, що хоча Америка поінформована про тамошні репресії, концтабори, тортури і розстріли, вона відокремлюється від цих страхіть кажучи: „Що це властиво має спільного з нами? Чого від нас очікують, щоб ми зробили? Так багато лиха в світі, що йому не зарадиш"... Очевидно, що уряд у ЗСА на кожному кроці не може боротися за пошанування людських прав у цілому світі. Проте, з цього не слідує, що в американців не повинно бути відчуття відповідальности, або що вони не повинні задумуватися над можливостями допомоги, чи щоб вони не могли принаймні застоювати, щоб у даних країнах привернено пошанування людських прав.

Проминули два роки від часу, коли скинено уряд Альєнде, а впоряд з цим фактом прийшли убийства, тортури і масові арешти тисяч людей. Лондонська газета „Економіст" пише, що теперішня диктатура в Чіле є: „безсенсовна, без ніякого узаглядення і брутальна". Тоді чи можливо, щоб терор в Чілі проходив безконечно? Правда, деякі американські інституції затурбовані долею цих людей і їм допомагають, а з натиском лікарів на уряд в Чілі багатьох чілійських лікарів звільнено з в'язниці, хоча це далеко не всіх; також деякі урядовці попереднього уряду Чіле одержали запрошення навчати у американських університетах. Ясно, що Америка не може повалити тоталітарного режиму в Чілі, проте своїм зацікавленням долею в'язнів може примусити Чілійський уряд, щоб він, налякавшись суспільної компромітації в світі, звільнив більшу частину в'язнів.

Найцікавіша і своїм характером споріднення з нашими проблемами — це третя стаття Антона Люіса, воно торкається переслідувань в Совєтському Союзі, зокрема справи запроторювання політичних в'язнів до заведень для психічнохворих. Автор статті згадує Георгія Арбатова, директора Інституту для студій ЗСА й Канади в Москві та його заяву в урядовій газеті „Ізвєстія", у якій Г. Арбатов написав, що Вашінгтон не має ніякого права закидати Совєтському Союзові, що він порушує людські права. Зокрема його обурило, що американський уряд робить натиск на Москву, щоб вона притримувалася т. зв. гуманітарних постанов Гельсінкської Декларації. Він закликав насамперед розв'язати внутрішні суспільні проблеми, натякаючи на „Вотергейтську аферу", стверджуючи, що такі вадужиття, як підслухування приватних телефонічних розмов, порушування урядовими чинниками права недоторканости особи, збирання розвідчими установами інформацій про урядовців і приватних осіб не мають місця в Совєтському Союзі, проте вони дуже поширені в Америці. І як не як, стверджує автор статті, що до таких процесів і до таких років, як у Совєтському Союзі в Америці під час переслухувань в часі „Вотергейтської афери" не доходило. Виступ Г. Арбатова у „Ізвєстіях" в обличчі несамовитих репресій і потоптання особистих прав людини звучить... трагікомічно і тільки заставляє американський народ глибше продумати порушені Г. Арбатовим справи.

Антоні Люіс у своїй статті наводить два приклади, які промовисто свідчать про негуманність і про порушування прав людини; приклади, в яких описана доля двох людей, — докраю хвилюють людське серце, — мають взявши до уваги найбільш жорстокі стандарти поступовання урядових чинників в СССР із своїм населенням. Факт запроторення молодого Володимира Буковського до психіятричної лікарні — людини зовсім умовоздорової — звернув увагу цілого світу на зловживання совєтських лікарів - психіятрів у Совєтському Союзі.

20-річного Володимира Буковського заарештовано у 1963 році, за те, що в нього знайшли копію Жилована Джиласа „Нова кляса". Його визнали умовохворим і запроторили до божевільня на 18 місяців. Після його звільнення він почав протестувати проти переслідувань інших, і в 1967 р. його знову запроторили до психіатричного закладу на 6 місяців. У 1967 році після його звільнення він передав закордонній пресі копії секреціїатричних діягноз цих людей, що їх безпідставно запроторено; це викликало загальний відгук у світі, і з тієї хвилини почався натиск з боку лікарів психіятрів із Західньої Европи, вимогою, щоб перевірити зловживання совєтських лікарів - психіятрів. В наслідок цього В. Буковського заарештовано у 1971-му році і переведено над ним психіятричні бадання. Численні протести примусили совєтських психіятрів визнати В. Буковського умово здоровим, проте йому присуджено два роки в'язниці і п'ять років важкої праці в концтаборах за „антисовєтську пропаганду й агітацію". За останнім звідомленням він ще й далі в концтаборі, на засланні — важко хворий.

Другий приклад совєтського безправ'я і нелюдяности — це справа фізика Твердохлєбова, який з великим совєтським ученим і оборонцем свободи Андреєм Сахаровим заснував у Москві Комітет для пошанування людських прав. Через це, а також тому, що Твердохлєбов став в обороні інших, він втратив працю. У 1974 році він допомагав у заснуванні Відділу Міжнародної Амнестії. У квітні цього ж року Твердохлєбова заарештовано, а в двох інших членів відділу Міжнародної Амнестії зроблено обшук. Ще іншого чоловіка заарештовано, вкінці звільнено з цим, що його виключено зі спілки письменників, закидаючи йому, що він належить до „буржуазних націоналістів". Твердохлєбов надалі у в'язниці — очікує присуду; його заарештовано, мовляв він робив наклепи на совєтську систему.

Виходить, що нелюдяність так вже глибоко закорінена в системі в СССР і що люди там живуть у такому несамовитому терорі, що годі людям з-поза Совєтського Союзу мати якунебудь надію, щоб прийти з допомогою. Проте, недавно заіснував факт, який доказав, що людям, які живуть в СССР можна допомогти. Валерій і Галина Панов, ленінградські балетмайстер і балерина, яких не хотіли випустити зі Совєтського Союзу, після бойкотів і протестів, що їх провели Західня танцювальна група й артисти, і вкінці за безпосередньою інтервенцією прем'єр - міністра Англії Вільсона, змогли виемігрувати. Причина проста: справа обох танцюристів здобула собі стільки розголосу в світі, що стала компромітуючою... навіть для Совєтського Союзу, і СССР був примушений дозволити їм на еміґрування. Андрей Сахаров у своїй книжці „Моя країна і світ", яка небавом має бути опублікована, пише: „Епізод з Валерієм і Галиною Панов доказує про потребу якнайсильнішого натиску іншими країнами на Совєтський Союз".

Антоні Люіс закінчує свою статтю: „Кінець - кінців ми полягаємо на наших власних вартостях. Як ми поступаємо, залежить від цього, хто ми є".

Кінцеві слова колюмніста Антоні Люіса гідні уваги української спільноти, ніхто бо інший, як кожна одиниця цієї спільноти в залежності від свого зрілого і обміркованого поступовання, може принести полегшу і домагатися звільнення українських політичних в'язнів в Україні.

ПОЗА МЕЖАМИ БОЛЮ

Мюнхен (П. Ф.). — Розстріл п'ятьох противників режиму ген. Франка в Еспанії викликав критику і гнів (щирий і удаваний) у різних країнах світу. В країнах демократичних громадська думка засуджує особливо, що військовий суд в Еспанії не допускає оборонців-адвокатів і відбувається закрито, недоступно для громадян. Люди в тих країнах, де скасовано кару смерти, протестують проти страчення еспанських засуджених, як діло, противне звичаям людяности. Інформаційна служба в комуністичних державах, де карають смертю за малі провини (за критику режиму), теж нападають на ворожість ген. Франка до ідеї гуманности.

Обурені невблаганністю голови Еспанської держави, що відмовився скасувати засуд смерти, уряди різних країн відкликали своїх послів із Мадріду. Масові демонстрації протесту проти кари смерти в Еспанії відбулися на різних континентах, в країнах демократичних і диктаторських.

Залишимо на боці надиктовані протести в державах диктаторських, де кара смерти висить над кожним громадянином, винним, чи невинним. А. Солженіцин згадує в своїй книзі „Гулаг", як в одному совєтському таборі примусової праці, ще за влади Сталіна, комуністичний агітатор оповідав невільникам, що політичні в'язні в Греції посилають до Сталіна листи-протести проти кривди, яка їм діється. Невільниця - українка Шеремета, родом зі Львова, спитала агітатора, до кого мають посилати свої скарги совєтські в'язні проти гноблень... Цим вона розкрила лицемірство комуністичного режиму.

Протести проти розстрілу в Еспанії, які залунали в країнах демократичних, мають психологічний ґрунт. Коли землетрус знищить тисячі людей (як недавно сталося в Туреччині), то розмір нещастя переходить межі жалю і співчуття. Так само загибель японців у Гірошимі й Нагасакі 1945 р. перевищує людську уяву, і була відчута, як стихійна катастрофа. Подібно до того й смерть мільйонів у СССР (Солженіцин начисляє 60 мільйонів від 1918 року) сягає „за межі болю", вона „безособова" і сприймається, як числа із статистики.

Коли ж перед нами є звістка про недалеку смерть людей, названих по імени, з описом їх життя, то наше чуття персоналізується і ми (незалежно від симпатій чи антипатій до засуджених) маємо певні переживання, що їх засуд був замінений меншою карою.

Само собою зрозуміло, що досмертна тюрма по суті небагато відрізняється від смерти. Багато досмертних в'язнів стають ненормальними людьми. Однак Божа заповідь — „не вбивай" — веліла голові католицької Церкви просити ген. Франка, щоб злагіднив кару засудженим на смерть.

Неспокій у демократичних країнах з приводу кари смерти в Еспанії має ще одну особливу прикмету: то були надії на політичну „відлигу" в Еспанії. Франкові вже 83 роки, і в Еспанії та в демократичних країнах сподівалися, що незабаром диктатор відійде від влади і дасть дорогу молодим людям, щоб вони повільно, без громадської війни, повернули цю країну до вільного парляментарного устрою.

Рішення ген. Франка не погасило терору: нові жертви представників режиму впали незабаром після розстрілів п'ятьох засуджених, із особливою енергією виступають баски в північній Еспанії. Вони домагаються самостійности для свого краю. Два з п'ятьох засуджених військовим судом і покарані смертю були з народу басків.

З НАГОДИ ОДНОГО ЮВІЛЕЮ

(С. Г.). — В польськім паризькім щомісячнику „Культура" ч. 4 ц. р. написано, що 1975/76 р. римокатолицька дієцезія в Перемишлі буде святкувати її 600-річчя. З цієї нагоди відбудуться конференції римо - католицького спископату Польщі, наукові сесії та будуть видані відповідні історичні публікації.

Тепер дієцезія має 42 деканати, 460 парафій, 100 філій, 850 священиків і 120 монахів. (Скільки в них є колишніх українських парафій? — С. Г.). Теперішній єпископат є 65-им ординарієм дієцезії. У згадуваному вище журналі є сказано, що українці - католики здебільшого концентруються в Перемишлі, Ярославі і Команчі...

З приводу цієї нотатки насувається ціла низка питань.

Перше й основне: скільки років існує наше руське єпископство - епархія? Знаємо, що вона напевно вже існувала в XI сторіччі, а перший відомим списком був Антоній Добриня Ядрейкович (1218-1225 — ЕУ2, ст. 1993. Можливо, що перемиське єпископство (може воно так і не називалося) існувало вже при кінці IX ст. як єпископство слов'янського обряду свв. Кирила й Методія для білих хорватів.

Це нез'ясоване питання є дуже на часі не тільки як відповідь на цьогорічні перемиські святкування. Ми маємо наші власні потреби, які повинні примусити наших наукових дослідників вивчати питання початків руського, чи може праруського перемиського єпископства. Ось, для прикладу, 1988 року ми повинні святкувати 1000-річчя хрищення Руси. Від річниці нас ділить не цілих 13 років, а що в нас зроблено для підготови тих святкувань? Нічого!

Тому в цей ювілейний рік чи не варто, щоб наші дослідники зустріли його науковими працями, які, якщо не розв'яжуть його вповні, то бодай посунуть один крок вперед питання християнства слов'янського обряду на південнозахідніх окраїнах Руси. Зрозуміло, що повне з'ясування питання — це не така легка справа, але живемо в західнім світі, в бібліотеках - архівах якого таки щось можна знайти нове до нього. Важливе й те, щоб такі праці були писані для наукового світу, його стилем, а для пересічного громадянина науково - популярним. Судилося нам жити в часах затяжної боротьби за права нашої Церкви, чи Церков, і тому не тільки науковці, але теж Божий люд повинен знати історію своєї Церкви, щоби успішно її захищати.

А вкінці, з чим ми прийдемо на наше міленіюм!?

Президент Форд зніс ембарго на продаж зерна Польщі

Вашінгтон. — З уваги на те, що цьогорічний американський урожай кукурудзи, пшениці та сої навіть кращий ніж передбачалося, президент Джералд Форд минулої п'ятниці, 10 жовтня, зніс ембарго на продаж зерна Польщі та заявив, що сподівається, що незабаром можна буде відновити також продаж для Совєтського Союзу. Як відомо, Уряд минулого літа тимчасово припинив додатковий продаж зерна для Польщі та СССР, бо в ЗСА поширювалися побоювання, що такий великий продаж може спричинити підвишки в цінах харчових продуктів в Америці. Тепер представники американського та совєтського урядів переговорюють можливість підписання Москвою довгорочених контрактів в справі закупівлі зерна в ЗСА, що до великої міри запобігло б раптовим підвишкам цін в Америці, а також обговорюють можливість продажу совєтської нафти Америці. З уваги на продовження переговорів, президент Форд ще не зніс ембарго на додатковий продаж зерна Совєтському Союзові. Речники Білого Дому повідомили, що Москва не хоче погодитися на продаж нафти по нижчих цінах, ніж були встановлені Організацією країн-експортерів нафти, бо вважає, що це обурило б арабські країни. Хоча совєтська нафта становила б тільки 2 відсотки із нафти, яку імпортує Америка, то Вашінгтон, стараючись одержати нижчі ціни, хотів доказати Організації країн-експортерів, що вони не мають виключного голосу щодо встановлення цін на всіх ринках світу, а також може навіть змусити їх обнизити їхні ціни.

Президент Форд підписав резолюцію щодо обсерваторів

Вашінгтон. — У понеділок, 13 жовтня, президент Джералд Форд підписав резолюцію, схвалену минулого тижня обома Палатами Конгресу, щоб 200 американських цивільних техніків займали кілька постів між військовими лініями Ізраїля та Єгипту на території Сінайського півострова із завданням попереджувати про несподіваний напад однієї із сторін. Підписуючи резолюцію, Президент заявив, що ЗСА мусять продовжувати свої дипломатичні старання встановити тривалий мир на Близькому Сході та що погодження між Єгиптом і Ізраїлем щодо сепарації їхніх військових частин в Сінайській пустині є „важливим кроком" в тому напрямі. Як відомо, Ізраїль підписав домовлення щойно минулої п'ятниці, 10-го жовтня, бо чекав згоди Конгресу ЗСА щодо американських обсерваторів. Натомість Єгипет підписав домовлення вже 22-го вересня. Минулої п'ятниці Ізраїль вже віддав Єгиптянам кілька нафтових джерел над Суецькою затокою, розпочинаючи тим свою евакуацію із коло 1,900 квадратових миль Сінайської пустині. Ізраїль має віддати Єгиптові додаткові нафтові джерела та відступити на нову військову лінію, що може затягнутися до кінця лютого 1976-го року. Натомість Єгипет погодився на ряд політичних концесій, наприклад, дав до зрозуміння, що може дозволити на те, щоб кріз Суецький канал кораблі доставляли немілітарний вантаж до ізраїльських портів.

Проф. д-р Олександер Архімович

СВІТОВА ПРОДУКЦІЯ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

II

КУКУРУДЗА

У світовому маштабі продукція зерна кукурудзи стоїть на третьому місці після пшениці і рижу. Найбільшим продуцентом зерна кукурудзи є ЗСА. В 1974 р. світова продукція кукурудзи дорівнювала 290,672 тис. т., з них на ЗСА припадає 118,145 тис. т. Американська за своїм походженням рослина, кукурудза стала космополітною с. г. культурою. Крім Америки значними продуцентами сіє європейські і азійські країни (Китай). В Африці кукурудза менше поширена. В СССР, за офіційними даними, збір зерна кукурудзи дорівнював в 1974 році 12.100 тис. тонн, з середнім врожаєм 2,3 тонни або 23 центнери на гектар. В ЗСА середній врожай 4.5 тони на гектар. Україна є головним продуцентом зерна кукурудзи для цілого СССР.

ЯЧМІНЬ

Світова продукція ячменю значно поступається перед продукцією трьох попередніх культур. В 1974 р. ця продукція дорівнювала 170.536 тис. т. Цікаво особливістю ячменю є географія поширення його посівів. В 1974 р. 80 відс. площі посівів було розташовано в країнах Північної півкулі, а саме в європейських країнах, СССР, Китаї й у Північній Америці. В СССР і в Україні ячмінь є другорядною культурою. За офіційними даними в СССР в 1974 р. було вироблено 54.800 тис. т., а середній врожай дорівнював 18 центнерів на га.

Для порівняння середній врожай в 1974 р. дорівнював в Данії 42 центнера, в Англії 41, в Швеції 33 центнери на гектар.

ОВЕС

Овес відноситься до другорядних с. г. культур. В 1974 р. світова продукція вівса дорівнювала 53.503 тисяч тони. Як і ячмінь, овес є культурою Північної півкулі. В 1974 році посів вівса в Західній Европі, СССР, Китаї й у Північній Америці складали 93 відсотки від світової площі вівса. В СССР і в Україні це також другорядна культура. В 1974 році одержано в СССР 18.000 тис. т., а середній врожай дорівнював 15 центнерів. Для порівняння цей врожай в 1974 р. в Данії — 55, в Зах. Німеччині 41, в Бельгії — 40 центнерів.

ПРОСО І СОРГО

Ці культури вважаються південними і головна площа посівів розташована в Африці і в Азії. В 1974 р. світова продукція проса дорівнювала 46.971 тис. тони. В СССР було одержано 3.200 тис. т. з середнім врожаєм в 10 центнерів на гектар. Для порівняння в Египті 41 центнер на гектар.

Світова продукція сорго дорівнювала в 1974 р. 45.513 тис. т. Значні площі сорго, як кормової культури, розташовані в ЗСА. В 1974 р. вироблено там 15.950 тис. т. В СССР сіють сорго дуже мало.

ЖИТО

Серед зернових культур жито по своїй продукції займає одне з останніх місць. Це є культура Північної півкулі. Приблизно 90 відс. площі під житом розташовано в СССР і в північних країнах Европи. Світова продукція жита в 1974 р. дорівнювала 29.087 тис. т., з них на СССР припадало 12.000 тис. т. і на европейські країни — 15.162 тис. т. Середній врожай у СССР дорівнював в 1974 р. — 12 центнерів на гектар. Для порівняння: в Данії — 43, Зах. Німеччині 36, Швеції 33 центнерів на гектар.

ЗЕРНОВІ БОБОВІ

Ця група культивується заради білка, який міститься в насінні. Головними культурами є горох, квасоля, сочевиця і, нут. Можна було б зарахувати в цю групу також сою, але вона має ще інше призначення як олійна культура.

В 1974 році було вироблено в цілому світі 42.990 тисяч тони зернових бобових (без сої), з них на квасолю припадало 11.238 тис. тони, на горох 10.891 тис. т. і на нут 5.879 тис. т.

Цікавим є географічне розташування цих культур: квасоля розповсюджена по всьому світі, але найбільше в країнах Азії, Центральної і Південної Америки. В СССР сіють порівняно менше. Горох найбільше сіють в СССР і в Індії. Нут найбільше сіють в Індії.

Середня урожайність гороху в 1974 році в СССР 12 центнерів на гектар (бункерний). Для порівняння: Франція 32 центнери на га. (амбарний).

ОЛІЙНІ РОСЛИНИ

Рослинну олію видобувають або з насіння, або з овочів рослин. До першої групи відносяться соя, бавовник, арахіс, соняшник, ріпак, льон олійний і інші; до другої — европейська олива і тропічні пальми: кокосова і олійна.

СОЯ. У всьому світі в 1974 р. було вироблено 57.281 тисяч тони, з них в ЗСА 33.569 т.т., в Китаї 11.864 т.т. і в Бразилії 7.900 т.т. ЗСА і Китай є головними продуцентами сої. В ЗСА соя використовується як кормова рослина і як сировина для виробництва різноманітних харчових продуктів. В Китаї соя є одною з головних харчових рослин разом з рижем. В порівнянні з цими країнами, продукція сої в СССР невелика. В 1974 році було добуто 500 тис. тони насіння. Головним районом продукції в СССР є Далекий Схід.

БАВОВНИК. Насіння бавовника містить в собі багато олійної олії. В 1974 р. було видобуто 25.637 тис. т. насіння, з них в СССР 5.460 т. т., в Китаї 4.294 т. т., в ЗСА 4.233 т. т. і в Індії 2.428 т. т.

АРАХІС (давня призабута назва — китайський горіх). В 1974 р. було видобуто 17.912 тис. тони. Головними продуцентами є Індія — 5.200 тис. т., Китай — 2.700 т. т., африканські країни 5.634 т. т., ЗСА 1.664 т. т.

(Продовження буде)

КОНҐРЕСОВІ ВІСТІ

орган Українського Конґресового Комітету Америки

. XI. ЖОВТЕНЬ, 1975 Ч. 4.

...облема XII Конґресу Українців Америки

На заповідженому на 7-9 жовтня 1976 р. XII Конґре... ...нців Америки напевно виринуть ті проблеми, які ...льше турбують не тільки українську громаду в ЗСА, ... усі зорганізовані українські клітини у вільному ... та взаґалі всіх українців у діяспорі. На першому ... стоїть ситуація в Україні, — тамошній колоніяльний ...м, русифікаторський натиск, рух спротиву, що його ...олом став Валентин Мороз, шанси визволення. Це ...енська проблема долі поверх 40-мільйонового наро...кий має прастару культуру, займає велику територію, ... різні періоди свою державу і тепер поневолений. ...нські поселенці у вільних країнах можуть мати хіба ... дуже далекий і дуже посередній вплив на розвиток ... в Україні, проте так тісно духово з нею пов'язані, ... минуле, сучасне і майбутнє займає перше місце в їх ...ах і міркуваннях.

... безпосередніх проблем власного життя українська ...ада в ЗСА турбується — так само, як інші наші гро... в інших країнах — головно питанням свого фізич... збереження, як окремої національної групи. Це про... природної асиміляції: як їй протидіяти, як її зу...ти.

...о і як діяти у кзорисгь України і її народу, — як най... ...е нести допомогу жертвам окупаційного режиму в ...ні, з ким у цьому ділі співпрацювати, якими спо...и приєднати для цього діла американське суспіль... американську політичну верхівку й міжнародні ко... — це дальший комплекс питань.

...кий теперішній стан нашої громади в ЗСА і як той ...підвищити — це вже стосується безпосередньо струк... і діяння тієї верхівки нашої громади, якою є Україн... Конґресовий Комітет Америки. XII Конґрес пови... ...ясувати всім його учасникам виразний образ додат... від'ємних рисок сучасного стану громади — одна... ...ї організованости, як її апатії, інерції, браку моло...ктивних сил та навіть анархічних проявів.

...чевидно, як це доказали всі попередні Конґреси і ... звичайно дістся на Загальних Зборах різних на...великих Товариств, найбільше уваги приявних зосе...ться на персоналіях. Це питання тісно пов'язане ...тутом УККА та його можливими змінами. У цій спра... ...різні думки, є принципові і тактичні розбіжності. ...ть в теорії дуже гарні проєкти, що їх трудно пере... у практиці, наприклад, „демократизація" УККА: ...и безпосереднім голосуванням всіх платників датку ...НФонду. Знаємо, що існують противники тієї точки ...шнього статуту УККА, яка упривілейовує Союзи. ...нову же: Церква і Союзи це безумовно найтривкіші ...ії в громаді, тепер і в майбутньому. Як примирити ...ію всіх клітин у системі УККА, щоб вони мали своїх ...зентантів в керівних органах, з прикрим досвідом, ... кількадесятичленних нарадах трудно приймати ді... постанови? Ці й багато інших подібних важких про... вимагають доброї підготови — ще перед XII Кон...ом.

...аша участь у ювілею ЗСА

...валось би, що потреба ...ної участи в святку...х 200-ліття Америки ...ясна і зрозуміла, що ...не буде вже на цю те...перечатися. Так, на ... не є. Є все ще наші ..., які вважають, що ми ...ні проголосити у відно... до того всеамерикан...о свята давню україн...злощасну засаду „на...та скраю" і бути „нев...ними". Але ж водночас ...мі наші люди в теорії ...ають, що треба, щоби ... Америці шанували, се... щоби однаково амери...ка влада, як широкі ... американського сус...тва ставилися до укра...ої національної групи ...важно і прихильно. Як ...е можна осягнути, ко... будемо „невтральні" ...х американських почи... коли американські вла... широкі кола американ...о суспільства не знати..., що властиво вчинили ...нці для будови й. роз... З'єдинених Стейтів?! ...ткування 200 - ліття ... з яким ми сполучаємо ...ування найменше 100-... нашого поселення в ...иці — це вийняткова, ...льна нагода вийти на ...кий всеамериканський ...м. Це вийняткова наго...явити нашу приявність ...гадати вклад, що його ...нці зробили в амери...ку культуру й економі...

...му добре сталося, що ...А вхопив ініціятиву в ...руки і спонукав створен...кремого Комітету свят...ння американського й ...інського ювілеїв. Добре ...ся, що ці українські зу... визнано вже у Вашин... і що включено україн...ців до святкування ювілею, давши самим українцям змогу — скласти свою програму святкування на місцях та в трьох головних пунктах країни: у Філядельфії, колиcці американської державности, у Вашинґтоні й Ню Йорку. А що така участь українців у святкуванні 200-ліття незалежности Америки і 100-ліття українського поселення в Америці вимагає поважних видатків — то й українська громада повинна дати ті гроші.

ПРОКЛЯМАЦІЯ ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Президент УККА проф. Лев Добрянський інформував на засіданні Екзекутиви УККА 6 вересня ц. р., що продовжує заходи у справі такої спільної резолюції обох Палат Конґресу, яка зобов'язувала б Президента проголошувати рік - річно на 22 січня День Української Незалежности. Проф. Добрянський вважає, що у цій справі всі місцеві українські громади повинні висилати відповідні листи-вимоги до своїх конґресменів і сенаторів. Можливо, що атмосфера 200-літнього ювілею З'єдинаних Стейтів причиниться також до схвалення Конґресом такої резолюції. Проф. Добрянський оптимістично ставиться до цієї справи, без уваги на Гельсінкську конференцію, яка потвердила непорушність сучасних державних кордонів в Европі та „невтручання" у внутрішні справи чужих країн...

КАМПАНІЯ НА УНФОНД 1975

Український Народний Фонд (індивідуальні особи, організації і збірки) виказав у 1974 році 114.472.02 дол. — найбільшу й основну частину всіх прибутків, які становили 140.033.57 дол. У цьому році, коли все значно подорожіло, пожертви на Український Народний Фонд повинні би зрости, та в усякому разі не повинні бути меншими. Покищо, до кінця серпня ц. р. вплинуло до каси централі УККА в усіх трьох згаданих позиціях УНФонду небагато, бо тільки 26.627.99 дол., як це звітувала на засіданні Екзекутиви 6 вересня ц. р. касир мґр Уляна Дячук. Але так само було й у минулому році. Щойно в останніх 3-ох місяцях минулого року зібрано на УНФонд кругло 80.-000 дол. — неспівмірно більше, як за попередніх 9 місяців! Чому наші громадяни, платники УНФонду, „розганяються" впродовж трьох кварталів року, щоби щойно в останньому кварталі добігати до мети — не відомо, але практика 25-річного існування УНФонду виказала, що найбільша, масова жертвенність проявляється щойно в останніх місяцях кожного року. Рахуючись із цим дивним, але правдивим явищем — Головна Канцелярія

УН фонд

УККА у порозумінні з представниками української преси починає від 15 жовтня кампанію за придбання якнайбільших пожертв на Український Народний Фонд, який є підвалиною діяльности нашої громадської централі в Америці, що репрезентує велику українську спільноту перед американськими властям та є верхівкою всього українського зорганізованого життя у цій країні.

Четвертий Конґрес Американських Українців, що відбувся у 1949 році, визначив щорічний УНФонд на суму 250.000 дол. Тієї суми ніколи ми не осягнули. А втім, всупереч усім невтішним дідносинам, які не сприяли пожертвам на УНФонд (маємо на увазі головно кампанію частини нашого суспільства, яка пропагувала навіть створення другої української централі в Америці, себто змагала до загирення, до провалення Українського Конґресового Комітету) та всупереч тій злонамiреній кампанії і поруч із масовими збірками на різні інші цілі, яких не було ще тому 25 років (Гарвард, Церква в потребі, наукові установи, молодечі організації, інваліди) — Український Народний Фонд таки переступив у минулому році суму 110.000 дол., засвідчивши цим фактом довір'я величезної більшости нашого громадянства в ЗСА до цієї нашої центральної установи.

Головна канцелярія УККА організує збірку, систематизує її, підсумовує, постачає пропаґандивний матеріял, визначує нагороди, зберігає найтісніший зв'язок із своїми Відділами та пресою. Але головний тягар збірки мусять нести, як щороку, таки місцеві Відділи УККА, безпосередньо і через своїх збірщиків. Вони найкраще орієнтуються в людському масиві своїх місцевостей, вони найкраще знають, як дістатися найкраще, за безсмертним висловом Євгена Чикаленка — не тільки до патріотичних сердець, але й патріотичних кишень. У цьому році Централя УККА виготовила вже Почесні Грамоти, що ними будуть нагороджені 1. найвірніші і найкращі платники УНФонду за останніх 25 років, які вплатили найменше 200-250 дол. себто по 10 - 15 дол. річно, 2. організації в системі УККА, які виявились найкращими платниками і 3. найметкіші і найбільш успішні збірщики. Очевидно, як щороку, Головна Канцелярія вестиме докладний список поіменних пожертв і він буде проголошений у пресі.

Деякі українські люди напевно нарікатимуть, що цієї осени буде вестися кампанія на дві цілі, що їх підтримує верхівка УКК: на Український Народний Фонд і на Фонд 200 - ліття Америки та 100 - річчя українського поселення в Америці. А втім, УНФонд — це постійна і тривка база існування УККА, він існує від 23-ти років й існуватиме надалі. А Фонд 200-ліття ЗСА і 100-річчя нашого поселення в ЗСА пов'язаний тільки з цим одним Ювілеєм і пожертва на цей фонд — одноразова. Збільшилися цілі, що на них пливуть пожертви, збільшилися потреби, але й зріс добробут нашого суспільства, воно стало більш розвинене, осягнуло вищий ступінь духової і матеріяльної культури. Усі українські люди, яким лежить на серці добро українства в ЗСА, напевно зрозуміють, що 1. треба дати змогу існувати, діяти й працювати Українському Конґресовому Комітетові, створивши йому матеріяльну базу у постаті якнайбільшого УНФонду і 2. не можна посоромитись перед американською громадою, що наша участь у святкуваннях 200-ліття ЗСА і 100-річчя нашого поселення буде мізерна тому, що не стало грошей. Виявім наш патріотизм кишенею, а не тільки серцем!

Зустріч з Солженіцином

Ставлення українців до нобелівського лавреата Александра Солженіцина стало знову предметом дискусії на засіданні Екзекутиви УККА 6 вересня ц. р.. Проф. Лев Добрянський звернув увагу на величезний вплив, що його має Солженіцин на американські політичні кола та широкі кола американського суспільства, для якого великою ревеляцією були виступи Солженіцина на американському ґрунті проти поліційно - терористичної системи в сучасному СССР та взагалі проти комунізму, дармащо для українців дійсність в СССР давно відома. Тому не слід ставитися до Солженіцина легковажно, — він не тільки великий письменник, але й політична фігура, завзято поборювана Москвою. Проф. Добрянський звернув теж увагу, що Солженіцин стоїть під великим тиском російської еміґрації і тому годі вимагати від нього, щоби він маніфестаційно виступав в обороні України. Рішено використати заповіджений новий приїзд Солженіцина до Америки, щоби запросити його на зустріч — для обміну інформаційними думками.

Діти й молодь – ґарантія нашої майбутньости

„Збереження самобутности народу в діяспорі багато залежить від виховання нашого майбутнього покоління, від виховання його в дусі національному й релігійному, від вдержання його в сфері українознавства" — кажеться у першому реченні Заклику Шкільної Ради УККА до батьків, що його проголошено в українській пресі з початком мин. місяця. А ми сказали б: не „багато", а „в цілості", — бо без національного виховання наших дітей і нашої молоді — процес асиміляції українства до англомовного довкілля проковтне без решти українську громаду, як самобутню одиницю. Згада-

Школа і молодь

ний Заклик, що його підписали голова Шкільної Ради д-р Едвард Жарський і Наталя Хоманчук, референтка дошкілля, має на увазі потребу висилання українських малят до наших світличок і до дошкільних кляс. Новітня наука стверджує, що характер людини формується вже від наймолодшого віку. Коли батьки поставляться байдуже до формування того характеру і занедбають виховування своїх дітей вже від наймолодшого віку, то ті діти опиняться поза сферою впливу українства і пропадуть для нації.

Паки й паки треба повторяти що батьківський дім — це найперша і найголовніша, вирішна фортеця зберереження молодого покоління при українстві. Ані українська школа, ані молодечі організації нічого не вдіють, якщо батьківський дім не дасть дитині не тільки родинного тепла, але й не защепить в дитині почуття гордости, що вона належить до української спільноти, якщо батьки не вмітимуть з'ясувати дитині, що не тільки Америка, де та дитина народилася, є її батьківщиною, але передусім Україна, батьківщина її батьків. Від батьків залежить національне виховання і від батьків залежить — посилати дітей до світличок, до української школи, на українознавчі курси, до українських молодечих організацій, до перебування дітей в українському товаристві, в українській атмосфері.

Співпраця з іншими національними групами, зокрема з польською

Потреба тісної співпраці всіх національних груп в Америці — не підлягає нікому сумніву і не породжує ніяких застережень. Всі національні групи загрожені наступом асиміляційної хвилі, всі вони мають ту саму найпершу й найболючішу проблему — як зберегти свою національну особовість, як, не тільки в теорії, але й у практиці здійснювати концепію „спадщинности", себто збереження і дальшого розвитку рідної політичної думки й рідної культури в американській дійсності. До того ж приходять поточні, спільні всім національним групам в Америці, болячки, як дискримінація їх в ділянках праці й соціяльної опіки, як конечність оборони їхніх спільних інтересів у Конґрені та стейтових леґіслятурах, перед владою і неприхильними етнічним групам колами широкого американського суспільства.

Але, поруч із цим недискусійним аспектом співпраці з іншими національними групами — яка, зрештою, вже здійснювалася і здійснюється в різних громадах, заходами місцевих Відділів УККА чи окремих наших активних людей, — існує ще другий аспект — політичного наближення до інших національних груп в Америці, зокрема до тих, що їх материки знаходяться на просторі Східньої Европи чи пак „у сфері впливів" Москви. Найскладнішою тут проблема контактів, розмов, та підготова психологічного ґрунту для співпраці — з польською групою в Америці. Українська політична думка пішла у цьому пункті швидшою, - ані ж польська: в українському суспільстві краще вже прийнялося і поширилася Прометеївська концепція про необхідність, неминучість, конечність спільного бльоку всіх поярмлених на Сході Европи народів, як реальної передумови відзискання ними і збереження своєї дійсної суверенности. У широких колах польського суспільства цього ще не видно. У спорадичних резолюціях та постановах прерізних польських організацій завжди ще лунають заклики до відзискання Львова і Вільна, як польських міст і польських областей. А втім, тут теж помітний уже деякий поступ політичного реалізму. Не тільки такий поважний осередок політичної думки, як паризька „Культура" з її журналом та книжковими виданнями, але й різні видатні польські учені, професори американських університетів, поручають ревізію польської максималістичної державницької концепції, яка утотожнюється з імперіялізмом Яґайлонської да післяверсальської історичних діб, що українські, білоруські і литовські землі окреслювали назвою „польських кресів". Щораз частіше тут і там появляються дуже пристойні статті у різних польських пресових органах.

Ця справа була також предметом міркувань на засіданні Екзекутиви УККА 6 вересня ц. р. Деякі промовці перестерігали проти близької співпраці з тими польськими організаціями, які завжди ще ставляться до Західньої України, як втрачених Польщею „східніх кресів", що їх треба при найпершій історичній нагоді відібрати, — інші поручали шукати позитивів, а не неґативів у шуканні контактів з поляками, поручали „говорити" з тими польськими діячами, які самі проявляють бажання „говорити" з українцями. Спільна мова і спільний фронт українців з їхніми сусідами — поляками, білорусами, литовцями, грузинами й іншими народами Кавказу — це „кондіціо сіна ква нон — відбудови української суверенної держави, але також — відзискання справжньої суверенности Польщі та всіх фіктивних „республік", складових частин нинішньої совєтської імперії.

ДІМ УККА У НЮ ЙОРКУ

Закуплений 25 листопада мин. року при Другій Евеню ч. 203 в Ню Йорку 5-типоверховий будинок, як власність УККА і Союзу Українок, — знаходиться в стадії ремонту. Про цю справу інформував Екзекутиву УККА на її засіданні 6 вересня ц. р. інженер Аполінарій Осадца, який з жалем ствердив, що не зважаючи на розписаний в усіх українських газетах конкурс на переведення ремонту і на безпосередні заходи в різних українських будівельних фірмах — ні одно українське будівельне підприємство не виявило належного зацікавлення. Одно з них, яке спершу зголосило свою оферту, подало найвищу ціну з усіх зголошених оферт, та й то заявило згодом, що воно не зацікавлене. У зв'язку з загальною економічною кризою і значним підвищенням всіх цін — зріс теж кошт ремонту, що його обов'язково треба перевести, щоби пристосувати будинок до потреб централі УККА та централі Союзу Українок, і щоби він мав зверхній кращий вигляд. Це „нормальна" справа, що перероблювання і модернізування старого будинку в Ню Йорку коштує більше, як первісна ціна будинку. Так було з Українським Народним Домом в Ню Йорку та будинками „Пласту" й „Самопомочі" — всі три на тій самій 2-ій Евеню. Американський котрактор, який переводить ремонт, зобов'язався закінчити його пізньою осінню цього року. Приявна на засіданні Екзекутиви УККА, вона ж віце - президент УККА, Іванна Рожанковська, погодилася з рекомендаціями, що їх зробив інж. А. Осадца.

Пам'яті Михайла Сосновського

Коли Михайло Сосновський вернувся в першому тижні листопада 1973 року з Торонта, з 2-го Світового Конґресу Вільних Українців, він був пригнічений і огірчений: з приводу затяжних суперечок, які велися в канадській делеґації про персональний склад нового Секретаріяту СКВУ та різкої реакції членства СКВУ проти концепції перенесення Секретаріяту СКВУ до Ню Йорку. Він висловлював усно погляд, що „прийшов кінець естаблішментові" і в делікатнішій формі висловив цю думку у своїй статті у „Свободі", недвозначно закинувши „естаблішментові", що той виявив на 2-му СКВУ свою незрілість. Проте Михайло Сосновський не пішов слідами тих своїх земляків, між ними й деяких освічених та поважних громадян, які, не погоджуючись з ходами проводу, переходять до „опозиції", відмовляються від дальшої активної участи у діях проводу та скидають з себе всяку відповідальність за хід громадських і політичних справ. Михайло Сосновський включився активно в ті дії Секретаріяту СКВУ й УККА, що їх уважав за ділові й конструктивні: бо він був типовим конструктивістом, типовим журналістом - публіцистом, який водночас був активним громадським і політичним діячем, любив газету, але й любив громадське життя з його додатніми й від'ємними сторінками.

Тому несподівана смерть д-ра Михайла Сосновського 25 липня 1975 р. була важким ударом не тільки для його дружини, яка в тому часі була у своїх рідних в Канаді, не тільки для його близьких приятелів, але й цілої громади — включно з тим „естаблішментом", до якого ставився критично, та який потребує конструктивної, ділової критики. Михайло Сосновський мав рідку в нашому суспільстві риску вдачі — совісности й об'єктивізму. У своїй об'ємистій студії „Дмитро Донцов" з подивугідною докладністю проаналізовував життя й діяльність, багатющу публіцистичну спадщину, названого ідеолога українського націоналізму. У серії статтей у „Свободі" напередодні своєї смерти на тему з'їздів і постанов кількох українських політичних партій — з тією самою подивугідною докладністю аналізував ті постанови, що їх розподілив між „оптимізм" і „песимізм". Михайло Сосновський не мав блискучого стилю, він не любив і не вмів жонґлювати красномовними фразами, його журналістично - публіцистичний стиль був радше сухий, іноколи важкий для пересічного слухача. Але він мав рідкий хист аналітика, який знає, що не можна зупинятися на аналізі, а треба завершувати її власними підсумками, ясними висновками, ясною синтезою. Те саме було з його виступами у дискусіях на будь - котру справу: він промовляв ділово, до речі, завжди конструктивно, завжди з залишенням на боці персональних симпатій-антипатій та ніколи не перемішуючи персоналій із проблемами. Коли пригадати ще високу освіту Михайла Сосновського, його особисту милу вдачу та товариську культуру — будемо мати образ людини, яка, відійшовши передчасно, на 57-му році свого життя, насправді залишила по собі пустку, яку важко виповнити.

(І. к - н)

Зміна варти

Ні в одній організації світу провід не може бути „вічним", він не може „засиджуватися". Конституції всіх демократичних країн світу нормують дуже виразно час тривання державного проводу — виборами в докладно визначені дати, чи можливостами зміни внаслідку голосування у парляментах. Потреба „змін варти" така ясна, що не вимагає ближчої мотивації. Нові люди на керівних становищах приносять з собою нові ідеї і нові методи праці. Прихід нових людей до верхівки поширює коло активу. Однаково у державному апараті, як у громадських організаціях — персональні зміни невідхильні.

Поруч із цими аксіомними правдами існує така сама аксіомна правда: зміна не може бути „на гірше". Зміна варти має власне на цілі покращати, а не погіршити існуючий апарат, має приспорити організації людей з новою енерґією, із новими ідеями, з новим підходом до існуючих справ. Тому гасло про зміну варти не є перфектне, „само для себе" й обов'язуюче в усіх обставинах, без ніяких передумов і застережень. Обов'язковою передумовою є мати для тієї зміни згори умовлених, згори передбачених людей, які були б кращими за попередніх, або щонайменше — однаково добрими. Усі справи ладнаються людьми. Хід усіх справ, розвиток подій, їхній успіх чи невдача залежить від людей. Нещастям української вільної громади, не тільки в Америці, а в усіх країнах нашого поселення в діяспорі, є брак людей до праці. Не тільки нема лідерів, які користувались би великим авторитетом у громаді та мали даний їм від Господа дар бути вищими за своїх земляків, мати ширший світогляд і бачити дальше вперед, — але й нема сірих людей до праці. Бачимо на наших концертах-академіях, на всіх наших імпрезах, — завжди тих самих громадян. Невеличкий актив заповняє провідні місця в різних установах і організаціях. Якщо „засидження" на якомусь становищі є лихом, то найбільшим лихом є те, що нема охочих до праці на керівних становищах. Є охочі до „гонорів", до почестей, до титулів, до критики, але нема охочих до праці. І коли XII Конґрес Українців Америки матиме перед собою проблему „зміни варти", проблему персональної зміни на керівних становищах, то треба заздалегідь передумати й вирішити: які люди мають прийти на які становища. Такі люди' які знали би проблематику, знали апарат, знали ситуацію в громадах і — були охочі працювати.

УККА підтримав науковий „Симпозіюм" в Детройті

3 і 4 жовтня ц. р. відбувся в Університеті Детройту „Симпозіюм" на тему „Націоналізм в УССР та Східня Европа під Брежнєвим і Косиґіним" (1964 - 1975). Спонзором тієї науково-політичної імпрези була Рада національностей стейту Міш. і Університет Детройту. У Раді національностей в стейті Мішиґен активну участь прийняли також українці, із них — активні діячі Відділу УККА в Детройті. Вони взяли теж активну участь в організуванні того „Симпозіюма" і тому виступали під час „Симпозіюму" аж 7 українців, професорів американських високих шкіл: Лев Добрянський з Джорджтавнського університету у Вашинґтоні на тему „Політично - економічне значення американсько - овєтської торгівлі", — Константин Савчук з коледжу св. Петра у Джерзи Ситі, Всеволод Ісаїв з університету в Торонто і Ігор Камінецький з Центрального Мішиґенського університету становили панель на тему „Соціяльні й політичні аспекти в Україні від 1964 р.", та Богдан Р. Боцюрків з Карльтонського університету в Нортфілді, Мінн,. — Микола Степаненко з Центрального Мішиґенського університету і Роман Шпорюк з Мішиґенського університету — члени панелю на тему „Культурні й релігійні виміри національної проблеми в Україні".

Проф. д-р А. Шутка, голова Південно - східнього Відділу УККА у стейті Мішиґен, який був координатором „Симпозіюму, інформував про цю справу Екзекутиву УККА на її засіданні 6 вересня ц.р. у Ню Йорку.

Жертвенність

Жертвенність української громади в Америці переходила за останніх 100 років різні ступні й приймала різні форми. У „Пропам'ятній книзі", що її зредаґував д-р Лука Мишуга з нагоди 40-літнього ювілею УНСоюзу (Джерзи Ситі, 1936), у статтях Л. Мишуги „Матеріяльний вклад української еміграції в рідний край" і Лева Ясінчука „Старокраєвим оком на українську іміграцію в Америці" (Еміґрація на службі нації) — подані промовисті цифри грошей, які плили з Америки до Західньої України ще до Першої світової війни та між двома Світовими війнами. „З провірення 100 наших голів родин в Ню Йорку, виходить, пише д-р Лука Мишуга, що вони вислали до краю родині й на інші цілі 232.-790.76 дол. за останніх 25 років. Стільки само осіб з Рочестеру вислали за 30 років 137.016 дол." Покійний рідношкільний діяч Лев Ясінчук наводить у названій своїй статті дані щодо грошової допомоги, яку американські українці давали „Рідній Школі" в Західній Україні, Народній Лічниці, на купно Дому українського інваліда у Львові, на Просвіту і її місцеві Читальні, на прерізні інші народні цілі. Додаймо, що між двома світовими війнами українська громада в Америці фінансувала революційне підпілля в Галичині та, зокрема, оборону українських поітичних в'язнів.

Після Другої світової війни найбільша жертвенність проявилася в акції ЗУАДК на рятування українських втікачів із України, які опинилися в таборах у Західній Европі. Коли ж до Америки нахлинула хвиля нових імігрантів, то як тільки вони „стали на власні ноги" — вони не тільки скріпили давні й заснували нові українські установи й організації, але й щедрими пожертвами втримували і втримують їх при житті. НТШ і УВАН, Пласт, СУМА й ОДУМ, українознавчі катедри при Гарвардському університеті, Церква в потребі, поміч потерпілим від землетрусу в Юґославії, поміч українцям у Бразилії, поміч українським інвалідам в Німеччині — і той список можна би довго продовжувати.

Тому українська жертвенність не є ніякою новиною і тому слушно і логічно, що до цієї жертвенности поступкус тепер УККА і Крайовий Комітет 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення в Америці. Той Заклик, проголошений в українській пресі з початком мин. місяця пригадує конечність і доцільність участи українців у загально - американських ювілейних святкуваннях, а що ніяка акція не може обійтися без фондів, то й Крайовий Комітет звертається до жертвенної української громади з просьбою дати одноразовий даток на цю потрібну ціль. За Президію Крайового Комітету підписали той Заклик Йосип Лисогір, як голова, Іван Винник, як заступник голови і фінансовий референт, Ярослав Гайвас, як заступник голови й організзаційний референт, та Іван Базарко — як секретар. І поруч друкуємо заклик Українського Конгресового Комітету.

РЕЗОЛЮЦІЇ

ІЗ ДОПОВІДІ, ВИГОЛОШЕНОЇ НА ЗАСІДАННІ ПОЛІТИЧНОЇ РАДИ УККА В ДНІ 28 ВЕРЕСНЯ 1974 РОКУ

Проєкт постанови Політичної Ради після обговорення доповіді „Українські громади — підстави суспільно політичної праці національної спільноти в ЗСА", — доповідач — Іван Вовчук.

Друкуючи Резолюції Політичної Ради в порядку дискусії — треба звернути увагу, що хоча загально вони, після року, як їх складено, все ще актуальні, то деякі з точок тих Резолюцій вже реалізуються Екзекутивою. І так, переводиться вже облік українського населення в ЗСА (т. 6) та прийнято на працю організатора, що роз'їздитиме по країні задля тіснішого зв'язку та наладнання праці (т.т. 7 і 8). Деякі висловлені в Резолюціях вимоги й думки — недискусійні, а деякі вимагають ближчого з'ясування, уточнення чи пристосування до реальних відносин — і тому „Конґресові Вісті" радо друкуватимуть всі думки на цю тему. — Ред. „К. В."

1. Політична Рада, розваживши над станом суспільно - політичного життя української спільноти в ЗСА, стверджує, що:

а) В багатьох громадах помічається зменшення-спад зацікавлення громадсько - політичним життям; занепад культурно - національного життя, його часто заступають бінґо, забави, гуляння — далеко не відповідного культурного рівня. б) Зменшується і занепадає діяльність суспільно - політичних організацій в громадах.

в) Брак постійно діючих інформаційних середників, які б знайомили громади з діяльністю Централі УККА, інформуючи про суспільно - політичне і культурне життя в громадах; плекали б громадську думку — неписаний закон національної спільноти, — сприяє тому, що люди часто прагнуть уникати відповідальности.

2. Все це, разом з іншими недобрими проявами, при занепаді громадської думки, приводить до нидіння в громадах, а воно витворює зневіру, стелючи дорогу асиміляційним процесам, під дією яких національна спільнота втрачає скріплюючий цемент, завдяки якому вона може триматись як цілість.

3. Політична Рада вважає, що Екзекутива УККА повинна застановитись над структуральною побудовою суспільно - політичного життя національної спільноти в ЗСА і поліпшити його. Підставовою клітиною життя спільноти має стати громада, яка охоплює всіх українців на терені її діяльности. Повинністю кожного, хто вважає себе українцем, є належати до української громади.

4. Суспільно-політичні, культурні і харитативні організації своєю працею в громадах плекають і формують громадську думку, дбаючи про витворення публічної опінії неписаного закону для всіх, і вкладом праці забезпечують собі місце і ролю в національному житті спільноти.

5. Керівництво громади (Відділ УККА) обирається на Громадських Зборах всіх українців, членів громади. Воно (керівництво, управа) має забезпечити розвій суспільно-політичного життя громади, дбаючи про розвій культурного життя в ній.

6. Пригадуючи Екзекутиві УККА про конечність переведення обліку всіх українців в ЗСА, Політична Рада домагається, щоби Екзекутива УККА якнайскоріше розробила методику і техніку перепису (спрощену, нескладну) і на протязі 1975 року перевела його при допомозі американських установ.

7. Політична Рада просить Екзекутиву УККА подбати про наладнання систематичних інформаційних зв'язків між громадами і Централею УККА, про обмін досвіду в праці громад так в суспільно - політичному житті, як і в культурному. Наладнання систематичних інформацій і зв'язків допоможе піднести культурний рівень громадського життя, сприятиме витворенню громадської думки, без якої життя в громадах занепадатиме, нидітиме, відкриваючи двері для ворожої праці і пенетрації.

8. Політична Рада просить і домагається, щоб Екзекутива УККА нарешті знайшла відповідного робітника, який би систематичною працею в громадах допомагав їм формуватись в підставові клітини національного життя української спільноти в ЗСА.

ЗВЕРНЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

ОСІННЯ ЗБІРКА НА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

Чи Ви в цьому році вже виконали свій громадський обов'язок і вплатили Національний Даток?

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ І ГРОМАДЯНКИ!

Як кожного року, апелюємо до Вас: Зложіть Ваш річний Національний Даток до Українського Народного Фонду!

Звертаємось до Вас, свідомих і жертвенних патріотів, що своїми щорічними пожертвами уможливлюєте працю УККА упродовж його 35-літнього існування.

Коли нас питають, чому ми платимо національний Даток, то відповідь повинна бути коротка:

Тому, бо це для вас мала жертва — а для української справи велика допомога!

Тому, що нашими пожертвами ми допомагаємо в організації українського національного життя в ЗСА!

Коли ви читаєте в українських часописах про працю наших установ та організацій, про наші різні пляни і заходи, то рівночасно уважаєте і себе учасником всього того життя та маєте внутрішнє задоволення, що і ваш доляр десь там допоміг скликати якусь нараду, вислати представника на міжнародну конференцію, видати книжку, дати оголошення до столичних американських щоденників, чи допоміг у поширенні української правди в країнах вільного світу.

Тому звертаємося і цього року до Вас із гарячим проханням — зложіть свої щедрі пожертви:

1. Ваш Національний Даток на 1975 рік, що є основою всієї діяльности УККА, якщо ви його ще не зложили досі.

2. Вашу пожертву на Оборону Прав Людини в Україні, бо УККА веде послідовну акцію в справі звільнення Валентина Мороза та Леоніда Плюща, включно з інтервенціями у президента Форда перед його конференцією з Брежнєвим у Владивостоці в 1974 році та перед його виїздом на „вершинну конференцію" в Гельсінках в липні 1975 року. УККА веде далі оборонні акції в справі полегшення долі та людського трактування українських політичних в'язнів — чоловіків і жінок.

3. Просимо Вас зложити окремий даток на перебудову та відновлення Дому УККА в Ню Йорку, який перейшов на власність УККА-СУА та в якому вже переводиться основний ремонт.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ І ГРОМАДЯНКИ!

УККА зумів сконсолідувати усі творчі українські суспільно-громадські і політичні сили, що стоять на засадах Незалежности і Соборности України проголошених IV Універсалом 1918 р. Впродовж свого існування УККА робив численні інтервенції в Білому Домі, Державному департаменті, в різних інших американських урядових чинників, та в Американському Конґресі. УККА теж вів та продовжує вести оборонні акції в Об'єднаних Націях, протестуючи проти варварського ґноблення українського народу комуністичною Москвою та в обороні українських культурних діячів, яких Москва ув'язнює та засуджує на суворі кари тільки за те, що вони обороняють права українського народу та виступають проти насильної русифікації України.

В 1976 році ціла Америка врочисто обходитиме 200-річчя постання Американської Держави, що стала наймогутнішою потугою у світі.

Рівночасно в 1976 році українська громада в Америці відзначатиме 100-річчя свого поселення в цій країні, щоб показати столітній вклад української еміграції в розбудову культурного, економічного і політичного життя в ЗСА та свою безперервну поміч поневоленій Україні.

В жовтні 1976 р. відбудеться також XII Конґрес УККА, що буде 36-им з черги роком його існування.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ І ГРОМАДЯНКИ!

Праця УККА мусить йти вперед, бо Україна далі карається в московсько-комуністичному ярмі.

Наш успіх, що є теж Вашим успіхом, залежатиме у великій мірі від Вашої щедрої допомоги. Просимо Вас допомогти нам щедро у виконанні наших завдань. Щиро дякуємо!

ЕКЗЕКУТИВА
УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

Вересень, 1975 року.

СПИСОК ВІДДІЛІВ УККА

ЯКІ В 1974 РОЦІ ЗІБРАЛИ НА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД $ 300.00 І БІЛЬШЕ:

Ч. ч. Місцевість	Голова Відділу	Референт УНФонду	Сума в 1974 р.	Сума в 1973
1. Філядельфія, Па.	Д-р І. Скальчук	Інж. М. Нич, І. Шаран, Мґр І. Скочиляс	$ 11,335.00	$ 10,601.00
2. Ню Йорк, Н. Й. Метрополітальний	Адв. Р. Гуглевич	Інж. М. Шпонтак, М. Коцка	9,376.00	7,293.00
Бруклин	Б .Карась	Л. Прищляк, Мґр Я. Зарицька	1,801.50	2,013.00
		Д-р О. Саноцький, І. Макар	11,177.50	9,363.00
3. Південно-Східний Мічіґен	Проф. д-р А. Шутка		5,470.00	6,363.00
Детройт		А. Черняк	606.00	796.00
Метрополітальний	Інж. Б. Петрина	І. Лотоцький	6,076.00	7,159.00
4. Чікаґо, Ілл.	Д-р Ю. Куляс	Інж. Р. Голод, Мґр В. Ничай	5,720.00	5,409.00
5. Боффало, Н. Й.	В. Шарван	В. Пристайко	5,090.00	3,160.00
6. Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж.	Мґр Я. Рак	М. Кормило	4,390.00	5,351.00
7. Гартфорд, Конн.	Д-р О. Теслюк	В. Мерещак	3,142.00	2,910.00
8. Сиракюзи, Н. Й.	Д-р Св. Клюфас	М. Велич	2,775.00	2,548.00
9. Рочестер, Н. Й.	Адв. В. Андрушин	М. Ґудзоватий	2,377.00	4,166.00
10. Лорейн, Огайо	Б. Дейчаківський	Ольга Шуя, Ст. Шуя	2,335.00	1,243.00
11. Ню Гейвен, Конн.	Д-р М. Снігурович	Сотн. І. Стратичук	2,140.00	2,445.00
1.2 Джерзі Ситі, Н. Дж.	Д-р Є. Котик	Ст. Миколишин	2,100.00	2,827.00
13. Пассейк-Кліфтон, Н. Дж.	Р. Шраменко	Ст. Покора	2,040.00	2,540.00
13. а) Клівленд — Парма, Огайо	Д-р Б. Футей	Ю. Коцюмбас, М. Кавка	1,800.00	2,500.00
14. Янґставн, Огайо	Адв. М. Юрчишин	І. Ліщак	1,700.00	1,640.00
15. Бостон, Масс.	Інж. К. Гусак	С. Кайко	1,565.00	2,206.00
16. Ню Брансвік — Бавнд Брук, Н. Дж.	М. Яцусь	М. Мостовий	1,385.00	1,421.31
17. Вашінґтон, Д. К.	Д-р Ст. Курилас	І. Малиновський	1,260.00	1,185.00
18. Західня Пенсилвенія: Піттсбурґ, Аліквіппа, Ембрідж, Карнеґі	А. Никончук	В. Коваль	1,218.00	1,185.00
19. Милвокі, Віск.	Д-р О. Цибрівський	М. Ясинський, А. Пискір	1,185.00	905.00
20. Ютика, Н. Й.	В. Величко	Г. Іванишин, П. Ярмак	1,125.00	1,090.00
21. Балтимор, Мд.	Інж. Б. Саламаха	С. Басараб	1,115.00	1,510.00
22. Елізабет, Н. Дж.	Інж. М. Пінковський	М. Хитра	1,110.00	1,102.00
23. Виллиментик, Конн.	В. Головчак	М. Плеш	1,100.00	1,120.00
24. Випані, Морис Кавнті, Н. Дж.	Інж. З. Онуфрик	Я. Марусин	1,100.00	
25. Стейт Каролайна			1,100.00	
26. Бриджпорт, Конн.	М. Стахів	Я. Гура	1,000.00	1,020.00
27. Трой, Н. Й.	Інж. Р. Гарасимяк	І. Байляк	910.00	1,015.00
28. Гемпстед, Н. Й.	Адв. В. Атлас	А. Копистянський	895.00	677.00
29. Йонкерс, Н. Й.	С. Гаврилюк	М. Шашкевич	860.00	821.00
30. Честер, Па.	І. Федак	А. Кучера	835.00	627.00
31. Трентон, Н. Дж.	М. Дзюбас	А. Галайдіда	800.00	723.00
32. Оборн, Н. Й.	С. Гусак	А. Рочий	703.00	600.00
33. Міннеаполіс — Ст. Пол, Мінн.	П-і Л. Менжена	С. Михайльонка	690.00	1,093.00
34. Маямі, Флорида	М .Хомяк	Р. Балабан	670.00	435.00
35. Вотервліт, Н. Й.	Я. Кушнір	І. Карабін	655.00	852.00
36. Амстердам, Н. Й.	Проф. С. Гнатківський	М. Кривулич	619.00	653.00
37. Коговз, Н. Й.	Ю. Бачинський	М. Сосяк	580.00	528.00
38. Стейт Каліфорнія			556.00	576.00
39. Норвич, Конн.	М. Техловець	Ю. Турич	555.00	580.00
40. Кентон, Огайо	М. Хлиста	В. Юськів	550.00	885.00
41. Вінґгемтон, Н. Й.	В. Галич	Мґр В. Гірний	535.00	615.00
42. Лігай Веллі — Аллентавн, Па.	Д-р А. Кіпа	С. Іванів	510.00	387.00
43. Гюстон, Тексас	А. Філенко		485.00	435.00
44. Колчестер, Конн.	Д. Сокольський	М. Коцур	455.00	385.00
45. Геммонд, Інд.	В. Шевців	Й. Луцик	450.00	345.00
46. Елмайра, Н. Й.	І. Ващишин		435.00	465.00
47. Керґонксон, Н. Й.	Ю. Ганкевич		361.00	
48. Менвил-Соммервил і околиці, Н. Дж.		М. Захарко, І. Матіїв	355.00	530.00
49. Стейт Норт Дакота	Д-р А. Жуковський		300.00	585.00
50. Редінґ, Па.	Ст. Кіцелюк		300.00	300.00

Відбудеться велика громадська нарада в Ню Йорку

Голова окремої, покликаної Екзекутивою УККА Комісії для розгляду українського громадського життя, д-р Антін Жуковський, доповідаючи на засіданні Екзекутиви УККА 6 вересня ц. р. про діяльність тієї Комісії повідомив, що заплянованої скликати велику громадську нараду для розгляду найбільшої болячки сучасного українського життя в ЗСА: зросту байдужности в суспільстві. Нарада має розглянути способи, як зрушити громаду з тієї апатії як розбудити в громаді зацікавлення до громадських справ і до конструктивної активности. Запрошено вже окремих доповідачів, що розглядатимуть різні відтинки нашого життя в ЗСА. Членами названої Комісії, що її очолює д-р А. Жуковський, є інж. Роман Галібей, інж. Дмитро Григорчук, Іван Олексин, проф. Василь Омельченко і Квітка Семанишин.

Про невтішні відносини в нашому суспільстві доповідав проф. Іван Вовчук, який клав натиск на потребу „відпартійнення" української громади, а не „відполітизування" її. У дискусії на цю тему д-р М. Данилюк вказував на труднощі на місцях в наслідок збайдужіння в суспільстві і браку людей до праці, — Квітка Семанишин поручала відмолодження керівного апарату УККА, — Ігнат Білинський твердив, що це природний прояв „психічного відступу" української еміґрації після стадії її наступу. Всі приявні одобрили плян такої цілоденної громадської наради, яка мала відбутися 25 жовтня в залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку, а головна канцелярія УККА обіцяла подбати за відповідні газетні оголошення.

Тому, що з різних причин рішено дещо відкласти термін такої широкої наради, то й склад доповідачів ще остаточно не рішений.

ВПЛАТИ НА ФОНД ОБОРОНИ ПРАВ ЛЮДИНИ

Стейт Арізона: $ 25.00 Михайло і Ерна Лозинські, $ 10.00 Василь Левицький.

Стейт Каліфорнія: $ 25.00 Осип і Стефанія Порайко.

Стейт Коннектикат: $ 90.00 Комітет Міжнародної Виставки — Відділ УККА Гартфорд, 50.00 — Євген Пласкач, 25.00 — Филимон Савечка, 20.00 — Софія Адріянович.

Дистрик Колюмбія: $ 300.00 — СУА 78 Відділ, 25.00 — майор Михайло Сидорко, Т-во Українських Бібліотекарів Америки.

Стейт Флорида: $ 50.00 Укр. Народна Поміч 250 Відділ, 20.00 Євген Ляхович.

Стейт Джорджія: $ 10.00 Українське Євангельське Об'єднання.

Стейт Іллинойс: $ 75.00 Степан Войтович, 50.00 мґр Федір О. Кулицький, 10.00 Богдан Любачівський, Е. Юркевич.

Стейт Мериленд: $ 25.00 д-р Ярослав Н. Гелета, 5.00 Петро Шарко.

Стейт Массачусетс: $ 5.00 Володимир Флюнт.

Стейт Мічиґен: $ 25.00 Ігор і д-р Любомира Коцур.

Стейт Міннесота: $ 10.00 О. Яцків.

Стейт Міссурі: $ 10.00 Mr. & Mrs. Jussyp.

Стейт Ню Гемпшир: $ 124.00 Павло Німець — збірка.

Стейт Ню Джерзі: $ 1,000.00 Анастазія Соколовська, 250.00 УНСоюз — централя, 169.00 Іван Глущик — збірка, 100.00 Микола Бойчук, 50.00 Ірина і Степан Ільницькі, Марія і Йосиф Лисогір, 30.00 Роман і Марія Берези, Іванна Джус, 25.00 інж. Володимир і мґр Уляна Дячук, 15.00 А. М. Пашковська, 10.00 Дмитро Бобеляк, Іван Кешка, всч. о. крилош. Василь Танчак, всч. о. Микола і Софія Старух, 5.00 Петро Вільшинський, Василь Шеремета.

Стейт Ню Йорк: $ 460.00 Михайло Пінчак — збірка, 91.50 Д. Олійник — збірка на весілюю у п-ва Пащаків, 75.00 Союз Земель Соборної України, 50.00 Окружний Комітет Відділів УККА округи Олбані, 41.00 д-р О. Саноцький — збірка, 30.00 Відділ УККА Бруклин, 25.00 Оксана Ашер, Михайло Бартошик, Володимир Іваська, Іван Коваль, Михайло Клецор, д-р Осип Оришкевич, Сергій Тищенко, Укр. Амер. Горожанський Клюб — Амстердам, УККА Відділ Бінґгамптон, 20.00 Анна Маркевич, Семен Шевченко, 16.00 Софія Масловська, 11.00 Іван Макар — збірка, 10.00 проф. Володимир Вакум, Степан Бардиґула, Стіпан Лютак, Мирон і Катерина Мицьо, Андрій Ройовий, Филип Савчук, д-р Євген Стецьків, Петро Твердохліб, 6.00 Daniel Goldman, 5.00 М. Губіцький, В. Іванонько, інж. Ю. Козяк, Mrs. C. H. Lance, І. Мидляк, А. Цвях.

Стейт Огайо: $ 233.00 УККА Відділ Кентон, 45.00 Ірина Тарнавська, 10.00 Григорій Половіко, Ярослав Рибалт.

Стейт Пенсилвенія: $ 100.00 Українська Народна Поміч — централя, 25.00 Гр. Ганич, Петро Куриленко, 10.00 Теодор Грицик, д-р Ярослав Штойко.

Стейт Савт Каролайна: $ 25.00 д-р Петро Пшик.

Стейт Тексас: $ 550.00 УККА Відділ Гюстон.

Стейт Вірджінія: $ 5.00 Роман Ференцевич.

Стейт Вісконсін: $ 40.00 Катерина Троз.

Ню Йорк: $ 500.00 ООЧСУ — Головна Управа, 100.00 Т-во Укр. Інженерів — Головна Управа, 50.00 д-р Юрій Руденський.

Філядельфія: $ 100.00 СУК „Провидіння" — Централя.

Стейт Джорджія: $ 5.00 пастор Володимир Боровський.

Канада: $ 20.00 Яків Ковальчук, 5.55 Володимир Дутчак 4.00 А. Токій.

Проголошення Секретаріяту СКВУ

У ч. 2. „Вісника" Світового Конґресу Вільних Українців, появилося „Проголошення", в якому м.і. сказано:

„Нав'язуючи до того, що дотеперішні Конґреси СКВУ відбулись у листопаді 1967 і 1973 рр., Секретаріят СКВУ проголошує українській спільноті у вільному світі листопад 1974 року „Місяцем СКВУ".

Закликаємо українську спільноту у вільному світі впродовж листопада 1974 року:

— заманіфестувати нашу солідарність з нескореним українським народом на Рідних Землях,

— посилити на міжнародньому форумі оборону переслідуваних українців в СССР,

— спільними акціями у вільному світі зміцнити почуття єдности і сили нашої спільноти,

— скріпити співпрацю нашого організованого громадського сектора з Українськими Церквами,

— посилити участь української молоді в різних виявах суспільного життя нашої спільноти у вільному світі,

— всебічно підтримати дію Секретаріяту СККВУ як координуючої громадської надбудови української спільноти у вільному світі.

Неділю, 3-го листопада 1974 р. провести як день молитви у намірені українського народу.

Неділю, 10-го листопада 1974 р. проголошуємо „Днем солідарности з нескореним українським народом на Рідних Землях".

На випадок війни, совєти в Европі застосували б „бліцкріґ"

Вашінгтон. — Дослідчий Інститут Брукінгса видав працю, написану Джефрісм Рекордом, в якій автор твердить, що на випадок війни в Европі совєтські війська старалися б застосувати несподівані, швидкі і раптові військові операції, щоб в короткій але інтенсивній війні перемогти збройні сили НАТО. Інститут Брукінгса твердить, що совєтська стратеґія пов'язана з максимальним вживанням танкових з'єднань та що совєтська піхота — це „наймогутніша армія в світі", хоча її зброя є гіршої якости від зброї, якою вивінувані американські вояки та вояки інших держав НАТО. „Ню Йорк Таймс" із вівтірка, 30 вересня, пише, що військові частини ЗСА, Західньої Німеччини, Великобританії та Канади на початку жовтня ц. р. відбудуть військові маневри на території Західньої Німеччини, щоб доказати світові, зокрема Совєтському Союзові, що Захід спроможний відбити такий совєтський „бліцкріґ".

У згаданій дослідчій праці стверджується, що офензивна тактика совєтської армії більш небезпечна для Заходу, ніж перевага в кількості вояків, яку мають держави Варшавського Пакту. Крім того, Інститут Брукінґса перестерігає держави НАТО проти однобічних зменшень в кількості вояків та зброї. Інститут твердить, що політика „детанту" мала „також і неґативні наслідки для Заходу", бо протягом існування цієї політики Совєтський Союз розбудував свою атомову зброю до такої міри, що готовий на будь-яку „відплатну акцію" проти Америки; Москва може тепер заатакувати ЗСА чи інші держави НАТО за допомогою великої фльоти, зокрема великого числа підводних човнів, а крім того СССР зумів ще більше скріпити піхотинні та танкові з'єднання і збільшити кількість звичайної зброї.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Ділимося сумною вісткою з Приятелями та Знайомими, що в п'ятницю, 26-го вересня 1975 року заснула навіки в Бозі, на 84-му році життя, наша Дорога ДРУЖИНА, МАМА і БАБУСЯ

бл. п. ЕВФРОСИНІЯ ТЕСЛЕНКО

народжена на Харківщині і похована на Elmwood цвинтарі коло Чікаґо, Ілл.

Залишені в глибокому смутку:
ІВАН ТЕСЛЕНКО — муж
НАТАЛІЯ КИРИЛІВ — донька з чоловіком ОЛЕКСАНДРОМ і дітьми, та
донька — МАРУСЯ на Україні

Дня 12-го жовтня 1975 року, після довготривалої тяжкої хвороби і страждань, відійшов у Вічність на 86-му році свого життя і 53-му році нашого спільного подружого життя,

мій ЧОЛОВІК

ОЛЕКСАНДЕР ВИШНІВСЬКИЙ

ген.-пор. Армії УНР, Лицар Ордена Залізного Хреста
нар. 12-го серпня 1890 р. в Запоріжжі, Україна.

ПАНАХИДИ — в понеділок і вівторок, 13 і 14-го жовтня ц. р., о год. 7:30 веч. в погребника „Бугай Чепел".

СЛУЖБА БОЖА в УАПЦеркві св. Андрія в середу, 15-го жовтня 1975 р., о 9-ій год. ранку в Детройті, а ПОХОРОН о 4-ій год. дня на українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Згідно з волею Покійного, проситься не приносити квітів.

Дружина — КАТЕРИНА

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
ТІТОЧНОЇ СЕСТРИ і ТЕТИ

бл. п. МАРІЇ з БАЧИНСЬКИХ АВДИКОВСЬКОЇ

вдови бл. п. Д-ра Романа Авдиковського
буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в ЦЕРКВІ СВ. ЮРІЯ в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
дня 22 жовтня 1975 року
о год. 8-ій рано

Родину, Приятелів і Знайомих просимо ласкаво згадати Покійну в своїх молитвах.

Д-р ОМЕЛЯН і КСЕНЯ ЛЕБЕДОВИЧ з Родиною
Інж. ІВАН ЯНОВИЧ з Родиною
Мати ІРИНА, ЧОВВ.

Замість квітів на свіжу могилу
Мосі Дорогої Хресної Мами
бл. п. ІРИНИ ПАВЛИКОВСЬКОЇ
складаю 25.00 долярів
на Видавничий Фонд Історії Об'єднання Українських Жінок.

Орися НАЗАР ЗІНИЧ

Ділимося сумною вісткою
із Приятелями, Знайомими і Друзями Праці,
що 12-го жовтня 1975 р., ненадійно, відійшов
у Вічність у лікарні у Філядельфії, Па.

бл. п. Інж. КОНСТАНТИН СИТНИК

нар. 5-го лютого 1910 року на Полтавщині в Україні.

ПАРАСТАС у вівторок, 14-го жовтня 1975 р. о 8-ій год. веч. у похоронному заведенні Петра Муряшки при 5316 — 18 Rising Sun Avenue, Philadelphia, Pa.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ почнуться Службою Божою у середу, 15-го жовтня 1975 р. о 9:30 рано в українській православній катедрі св. Володимира при 5-ій і Independence Street у Філядельфії, Па., а звідти Тлінні Останки перевезені будуть на Вічний Спочинок на цвинтар св. Андрія Первозванного у Савт Бавнд Брук, Н. Дж.

Залишив у тяжкому горі:
дружину МАРІЮ у Мелроз Парк, Філядельфія, Па.
і Родину в Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що 8-го жовтня 1975 р., несподівано, упокоїлась в Бозі наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА і СЕСТРА

бл. п. ВІРА МИЦАК

на 64-му році життя, нар. 1911 р. в Луцьку, Україна.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 14-го жовтня 1975 р. з церкви св. Юра в Ню Йорку, на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
чоловік — МИХАЙЛО
сини — ЮРКО, ВОЛОДИМИР, АНДРІЙ
дочки — МАРІЯ і ЛІДА
сестра — НІНА
та ближча і дальша Родина в ЗСА й Україні

ПОДЯКА

30-го червня 1975 року з волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий

(МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ)

бл. п. протоієрей ПАВЛО ШИПРУК

Настоятель УПЦеркви Святого Апостола Луки в Сиракюзах, Н. Й.

Похорон відбувся 3-го липня 1975 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

З глибини зболілого серця складаю щиру подяку о. протопресвітерові Ф. Шпаченкові за прибуття і уділення Найсвятіших Тайнств о. прот. Павлові у шпиталі. Отцям митрофорному протоієреєві В. Умазцю, протоієреєві Є. Нарушевичеві й ієреєві С. Гусару за чин облачення і відслуження першої Панахиди в похоронному заведенню, а також за відслуження у церкві Святого Апостола Луки Заупокійної Літургії. На чин ієрейського похорону прибули отці: секретар Консисторії протоієрей С. Нозицький, о. І. Наконечний, прот. Є. Нарушевич і о. С. Гусар. Нехай Всевишній нагородить за ваші молитви.

Отцю Филипу Бумбару з української католицької церкви Святого Івана Хрестителя за присутність і молитви під час усіх відправ. Зокрема дякую деканові о. Є. Нарушевичеві з пані-маткою за відвідини хворого Собрата, глибоко пастирські слова підтримки, помочі і поради у тяжкі хвилини мого горя. Складаю найглибшу подяку Первоієрархові нашої Церкви Митрополитові МСТИСЛАВОВІ за співчуття і високу оцінку пастирської праці покійного отця Павла.

Голові Консисторії УПЦеркви в ЗСА о. протопресвітерові А. Селепині за слова потіхи від усього духовенства нашої Церкви. Моя щира подяка Архиєпископові Маркові за очолення похоронних відправ у Церкві-Пам'ятнику і над могилою, а також за переказані слова співчуття родині від Владики Митрополита МСТИСЛАВА і Собору Єпископів.

Усім сослужившим священикам: Голові Консисторії о. А. Селепині, оо. П. Фальковi, Ф. Шпаченкові, С. Непрілю, Б. Желехівському, Є. Нарушевичу, І. Ляшенкові, П. Будному, М. Земляченкові, П. Креті, С. Новицькому, Ф. Істочицу, І. Наконечному і М. Галеті за участь в Панахиді і похоронах свого Собрата. Подяку складаю усім Побратимам по Зброї покійного отця Павла: пану Яворському за несення прапору Третьої Залізної Дивізії Армії УНР в рядах якої покійний о. Павло боровся за волю України. Пану генералові А. Валійському за надгробне слово в імені Державного Центру УНР і усіх Побратимів по Зброї. Голові УНДС пану полковнику Самойлову за останнє прощай від Однодумців. Церковно-парафіяльному хорові під керівництвом М. Назаренка за спів на всіх Богослуженнях, а проф. В. Завітневичу за диригування об'єднаними хористами з церкви Святого Апостола Луки в Сиракюзах, Святого Володимира в Ню Йорку і Церкви-Пам'ятника Святого Андрія. Щире спасибі за гарний спів. Усім Парафіянам, а зокрема Діточкам за квіти і щирі молитви за свого Отця. Парафіяльному урядові, Сестрицтву під головуванням п. К. Брунець і заступниці п-ні В. Жовніренко за влаштування тризни в Сиракюзах і в Бавнд Бруку та за поминальні обіди на дев'ятий і сороковий день, а отцям митрофорному протоієреєві В. Умазцю і деканові протоієреєві Є. Нарушевичеві за відслуження Літургії і Панахиди. Парафіяльному урядові Святого Апостола Луки в Сиракюзах, Святого Апостола Андрія у Вашінґтоні, Д.К., Святої Покрови у Геркімер, Українській Православній Лізі та усім Жертводавцям за зложені дари на нев'янучий вінок — семінарійний фонд імені св. п. о. Павла Шипрука. Нехай Господь нагородить Вас сторицею. Рівнож висловлюю подяку Державному Центрові УНР та усім комбатантським, громадсько-науковим і політичним організаціям за численні письмові і словесні вислови співчуття. Похоронному заведенню п. П. Мацька в Сиракюзах за сумлінне виконання своїх обов'язків.

У глибокому смутку —
пані-матка ТАЇСІЯ ШИПРУК з РОДИНОЮ

Ансамбль „Калина" в Лос Анджелесі

Численний, здисциплінований танцювальний ансамбль, хор і оркестра торонтонської української молоді „Калина", виступають з концертами з наскрізь українською народною тематикою, а виконання деяких танців можна зарахувати до найкращих, і як дотепер ми мали нагоду бачити на сцені великого Лос Анджелесу, вони дорівнюють професійним танцюристам київського ансамблю, Павла Вірського.

Ця молодеча група з диригентами, 100 осіб персоналу, прибула до Лос Анджелесу в неділю, 24-го серпня, ц.р. із північної Каліфорнії, де відбула свої надзвичайно успішні виступи в таких містах: Сан Франціско, Сан Хозе, Монтерей, і з найбільш успішним виступом в місті Фрезно, перед неукраїнською публікою, це був перший виступ української групи в цьому місті. Промотором тих всіх виступів був Михайло Кар із Сан Франціско.

З летовища в Лос Анджелесі прибув Ансамбль автобусами до парафіяльної залі української православної церкви св. Андрія Первозванного, де було приготоване для них спеціяльне прийняття парохіяльним Сестрицтвом. Після обіду молодих гостей привітав голова Парохіяльної управи Микола Чумак та привітальні слова виголосили, інж. Леонід Артемовський, Гліб Старовійт та гість з Канади п. Іванчук, а за приготування доброго обіду гості відспівали голові Сестрицтва Марії Савеленко многоліття. Канадські гості мали теж нагоду запізнатись із організатором їхнього приїзду до Лос Анджелесу, довголітнього громадського працівника в Америці і в Лос Анджелесі, Миколу Новака.

Перший виступ „Калини" відбувся у п'ятницю, 29-го серпня, ц.р., на якому театральна заля була майже заповнена українською та інакшонаціональною публікою. Цього вечора вручено нашим канадським гостям спеціяльну Грамоту - Проклямацію від посадника Лос Анджелесу, що її відчитала представниця посадника — пані Т. Розбері. Також з привітом виступив канадський віцеконсул Майн, він закінчив свій привіт українською мовою: „Бажаю Вам успіху".

Всім українцям відомий наш Голливудський артист Майк Мазуркі, привітав канадську молодь українською мовою; з привітом ще виступив голова Комітету відзначування 200-річчя Незалежности Америки в Лос Анджелесі, Р. Качака.

На другому своєму виступі в суботу, 30-го серпня, публіка дописала ще краще, а в неділю 31 серпня всі місця Вілшір Ебелл великого театру були зайняті.

Всі три виступи гарно зорганізовано та точно впорядковано, як менших так і більших груп. Українські народні строї були ефектовно оформлені і виконавці як своїм виглядом, так і виконанням народних танців і співів здобули собі признання від присутніх — спонтанними оплесками на кожному із своїх виступів.

Взявши до уваги, що це молодь від 16 до 20 років життя, діти народжені в Канаді, декотрі вже третього покоління то треба признати, що це заслуга їхніх батьків та велика праця виховників, котрі знають і цінять наше народне мистецтво, і навчають їх любити і бути гордими зі своєї національної приналежности.

Українська громада в Лос Анджелесі вдячна проводові та активному членству „Калини", за те, що нас відвідали на далекому заході Америки з програмою високо мистецьких концертів, яких були свідками кілька тисяч української, а переважно неукраїнської публіки.

Нашому сеньйорові громадської праці, Миколі Новакові належиться признання і подяка, що не побоявся і взяв на себе всю організаційну працю зв'язану з приїздом до Лос Анджелесу, перебуванням і мабуть від'їздом „Калини", яка пригадала людям інакшонаціонального походження українське мистецтво, а в українцях скріпила національну гордість.

Вол. Романюк

УСО „Тризуб"...

Закінчення зі стор. 1-ої)

проводив ним інж. Володимир Біляїв. Після молитви, яку провів о. протопресвітер Степан Біляк, інж. Біляїв представив гостей за почесним столом, серед них присутніх дотеперішніх голів товариства, пп. Івана Щупаківського, Романа Савчака, інж. Лева Яцкевича і теперішнього голову інж. С. Бриндзея. Гучними оплесками присутні привітали п-ні Анну Яремко, дружину бл. п. Олександра Яремка, одного з визначних промоторів футбольної дружини „Тризуба", який причинився до широкого розголосу про її успіхи в англомовній пресі та спортових публікаціях. Серед почесних гостей інж. Біляїв представив головного предсідника УНСоюзу і екзекутивного віцепрезидента УККА Йосипа Лисогора та почесного члена головного уряду УНСоюзу і голову ЗУАДК д-ра Володимира Галана. Усний привіт в імені головного уряду УНСоюзу і його членства виголосив головний контролер д-р Іван Скальчук. Головний радний Іван Одежинський очолював численну групу союзових активістів, які взяли участь у бенкеті та займалися його підготовкою. Після представлення представників поодиноких організацій, інж. Біляїв попросив до слова о. шамбеляна Мирослава Харину, головного предсідника Союзу Українців Католиків „Провидіння", який в 15-хвилинній промові відмітив перші початки УСО „Тризуб", його розвиток, осяги, особливо успіхи футбольної дружини, відомої під назвою „Юкрейнієн Нешенелс", чотирикратного чемпіона ЗСА, яка спопуляризувала українське ім'я в цій країні та на міжнародній арені. О. шамб. М. Харина рівнож підкреслив ролю і активність УСО „Тризуб" як громадської установи та її великий вклад в розвиток місцевої громади.

Члени ювілейного комітету Степан Мазурок і Дарія Завадович вручили різьблений альбом інж. С. Бриндзеєві, теперішньому голові і довголітньому членові управи УСО „Тризуб", за його віддану працю для товариства за час його 25-літнього існування.

Усні привіти, крім д-ра Скальчука, зложили: Мирон Стебельський, голова С. Т. „Чорноморська Січ" в Нюарку; інж. Михайло Нич від місцевого Відділу УККА; д-р Роман Ричок, головний секретар УРСоюзу і Мирон Баранецький, головний фінансовий секретар СУК „Провидіння".

В мистецькій частині програми вечора виступив чоловічий хор „Прометей" під батутою Михайла Длябоги, який виконав три пісні при фортепіяновому супроводі Галі Мазурок. Гумореску до теми дня відчитав Ярослав Білик, заступник головного предсідника СУК „Провидіння".

Після молитви, проведеної о. шамб. М. Хариною, інж. С. Бриндзей офіційно закрив бенкет, дякуючи приявним за гідне відмічення срібного ювілею УСО „Тризуб". Після бенкету відбулась забава під звуки оркестри Юліяна Сухара.

Найвищий Суд перевірить закон щодо фінансування виборчих кампаній

Вашінгтон. — У понеділок, 6 жовтня, Найвищий Суд ЗСА повідомив, що розгляне клопотання групи людей, які твердять, що схвалений минулого року закон щодо публічного фінансування президентських передвиборчих кампаній є неконституційний, бо нібито обмежує „свободу слова". Як відомо, згаданий закон не тільки встановив публічне фінансування президентських виборчих кампаній і частинно правиборчих, але також встановив верхні межі на суми, що їх можуть видати конгресмени і сенатори на свої кампанії, як рівнож встановив верхні межі на пожертви від приватних осіб. Але група людей, включно з консервативним республіканським сенатором Джеймсом Баклі з Ню Йорку і колишнім сенатором Оджіном МекКарті з Міннесоти, демократом ліберальних поглядів, твердять, що обмеження суми пожертви даної особи на передвиборчу кампанію будь - якого кандидата в дійсності обмежує „свободу слова", гарантовану Конституцією. Натомість прихильники цього закону вказують, що великі контрибуції в минулому спричинювалися до порушення виборчих законів приватними особами, корпораціями і кандидатами.

Схвалений минулого року закон встановив, що жадна особа не може дати більше як 1,000 долярів для одного кандидата протягом однієї кампанії, як також протягом одного року не може пожертвувати більше як 25,000 долярів на виборчі кампанії будь - якої кількости кандидатів. Кандидати до Палати Репрезентантів можуть видати тільки по 90,000 під час виборчих і правиборчих кампаній, а сенатори можуть видати суми, які залежатимуть від числа виборців у їхніх стейтах. Кандидати обох головних партій на пост президента одержать від Уряду по 20 мільйонів долярів на їхні виборчі кампанії. Ці гроші Уряд одержить із податків громадян, які на своїх податкових звідомленнях зазначать, що хочуть, щоб один доляр був призначений на покриття коштів виборчих кампаній на пост президента. Кандидати менших партій також одержать гроші від Уряду, залежно від кількости голосів, що їх здобудуть в правиборах.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ВЧИТЬ ВАШУ ДИТИНУ РІДНОЇ МОВИ, МОЛИТВИ Й ПІСНІ: ПОШЛІТЬ ЇЇ ТУДИ.

СПОРТ

ВІСТКИ УСТ „Чорноморська Січ"

„Чорноморська Січ" — Мадярський С.К. 1:3 (1:1)

„Чорноморська Січ" — „Бенфіка" С.К. 0:1 (0:0)

У двох останніх першенських змаганнях, що відбулися 31 вересня і 5-го жовтня ц.р., „Ч. Січ" зазнала дві поразки з мадярським клюбом 1:3 і португальською „Бенфікою" 0:1. В обох змаганнях, не зважаючи на ослаблений склад, в якому хвилево виступає І. дружина, „Ч. Січ" була рівнорядним партнером і вповні заслуговувала на ремісові висліди, одначе суперникам пощастило в останніх хвилинах зустрічей здобути переможні ґолі. Під сучасну пору найслабшою ланкою нашої дружини є напад, який особливо в останній зустрічі з „Бенфікою" мав чудові можливості відкрити конто ґолів з позицій, що їх виробили дефензивні лінії, одначе змагуни офензиви перестрілювали ворота португальців з кількаметрової віддалі.

Провід футбольної ланки робить старання для дальшої перебудови дружини після переходу до УСК-у Ню Йорк, „Крилатих" Йонкерс і „Тризуба" Філядельфії 8-х футболістів, що в минулих роках виступали в „Ч. Січі".

Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: Борда, Гуляс, Презимірський, І. Паливода, Ю. Бакун, П. Паливода, Баїс, Сантіяґо, Соза, Мінот, Гіль, Віналес - тренер. Провідник дружини і резервовий змагун М. Паливода.

Дня 18-го жовтня починають свої ліґові гри дальших дві дружини „Ч. Січі" — новаки „А" і учнівська, які виступають в Юнацькій Лізі Ню Джерзі. Юнацька дружина започаткує свій сезон в наступному місяці.

ГАКІВКА

Вже розпочалася підготова до нового сезону реорганізованої гаківкової дружини „Ч. Січі", що як і в минулих кількох роках виступатиме в Гаківковій Лізі Юньйон Кавнті. Обов'язки провідника менаджера дружини на цей сезо перебирає старший гаківкар „Ч. Січі" — Валентин Олійник, який являється теж головним асистентом тренера, що ним залишився Д. Сурович. Тренінґи відбуваються на льодовій арені Айронбавнду кожної неділі увечері о год. 10-й. На цій же арені „Ч. Січ" відбуватиме свої ліґові гри. Між іншими існує можливість дуже цікавої зустрічі дружини „Ч. Січі" з відомою в Канаді гаківковою дружиною „Козаки", що в минулому сезоні здобула звання чемпіонів юнацької ліґи університету Манітоба у Вінніпезі Пороговори між Управою УСТ „Ч. Січ" і проводом „Козаків" в справах їх приїзду до Нюарку — продовжуються. В цьогорічному складі гаківкової дружини „Ч. Січі" виступатимуть юнаки: И. Смоковський, Є. Голюка, Є. Конопасевач, А. Кравченюк, Я. Куровицький, О. Кузів, М. Мардер, П. Мельник, В. Мосуряк, В. Миськів, О. Нагірний, З. Семанишин, Є. Семенюк, Т. Сохан, М. Титла, В. Заліско, Р. Суровей, С. Нечай, Р. Цьолко.

Календарець ліґових змагань „Ч. Січі":

Вівторок 21-го жовтня, арена Воріанко в Елизабеті — „Ч. Січ" — Розел Кетолік
Понеділок 27-го жовтня, арена Воріанко в Елизабеті „Ч. Січ" — Сомерсет Г.К.
Вівторок 28-го жовтня арена Айронбавнд в Нюарку „Ч Січ" — Айронбавнд Г.К.
Понеділок 10-го листопада, ар. Воріанко в Елизабеті „Ч. Січ" — Ню Провіденс
Вівторок 11-го лист. ар. Айронбавнд в Нюарку „Ч. Січ" — Юньйон" „Іґелс"
Понеділок 24-го лист. ар. Воріанко в Елизабеті „Ч. Січ" — Ровей Г.К.

Календарець дальших виступів „Ч. Січі" подамо в майбутніх дописах.

О. Твардовський

Розшуки

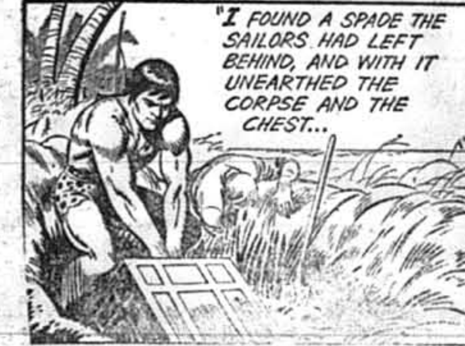
МИКОЛУ КОТИКА сина Івана Котика, з с. Дверник, який має перебувати у Чікаґо. Маю вістку від його брата Ілька, — шукає Марія Кухарик Гнатів. Прошу писати на мою адресу:
Maria Kucharyk Hnatiw
3722 Spokane Avenue
Cleveland, Ohio44109
Tel.: 1-216-661-6943

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

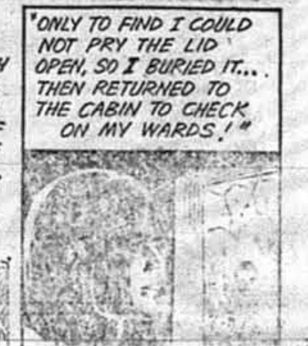
СУБОТА, 18-го ЖОВТНЯ 1975 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорн. Січ 14 Відділ о год. 7-ій веч. в приміщенні Чорн. Січі, 690 Сенфорд Аве. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки, а позамісцевих слати на адресу секретаря — М. П. Отрок, R.D. 2, Box 102, Cranbury, N.J. 08512. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 7378. Тарзан закопав скриню

„Я знайшов лопату, яку залишили моряки, і нею відкопав трупа і скриню..."

„Поклавши трупа знову в яму і засипавши його землею, я поніс тяжку скриню в джунґлі, щоб перевірити, що в ній є..."

„Але я не міг відкрити віка й тому закопав її та вернувся до хатини, щоб провірити, що діється з моїми підопічними людьми!"